www.nv-online.info

№ 38 (4085)

20 мая 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою.
Якуб КОЛАС

Народная Воля

БЕЗ РЕТУШИ

Валерий КАРБАЛЕВИЧ, специально для «Народной Воли»

Сеанс психотерапии
в виде политического пузыря

По всей Беларуси идет активная подготовка к так называемому Всебелорусскому народному собранию. Зачем этот политический пузырь нужен А.Лукашенко сегодня?

Понятно, почему он проводил такие форумы прежде перед президентскими выборами. Это был способ политической мобилизации электората. Но очередная президентская кампания закончилась полгода назад.

Как на мой взгляд, то вреда от этого собрания для Лукашенко больше, чем пользы. Во-первых, потому, что ему нечем отчитываться перед народом за прошедшую пятилетку.

Во-вторых, сейчас существует большое недовольство населения властью. По некоторым социологическим замерам, только 13% верят, что положение в экономике страны в ближайшие годы улучшится. Никакого плана выхода из кризиса, кроме того, что надо подождать и все само собой образуется и рассосется, у А.Лукашенко, похоже, нет, что-то оптимистичное сказать людям он вряд ли сможет. И вся процедура подготовки форума, и само его проведение будет проходить на фоне такого разрыва между реальностью и риторикой, какого не было никогда прежде. Поэтому, по нормальной логике, не следовало бы в такой напряженной социальной ситуации лишний раз раздражать людей.

Сама подготовка Всебелорусского народного собрания, ход его проведения означает определенную политизацию общества. В условиях кризиса это для власти опасно. Ибо нынешний режим держится не столько на поддержке населения, сколько на равнодушии, аполитичности, обреченности, пофигизме большинства населения. А политизация невольно заставляет людей задумываться о причинах и виновниках своего нерадостного положения.

И тем не менее А.Лукашенко решил проводить сход. Зачем? Здесь все дело в психологии одного человека. Мне кажется, Александр Григорьевич живет в своей особой реальности, которая далеко не во всем совпадает с той, в которой существует страна.

Безусловно, здесь есть дань традиции, сила инерции. В СССР съезды КПСС принимали пятилетние планы. А.Лукашенко прочно зацепился за власть в атмосфере ностальгии по советскому прошлому. И поэтому он не хочет менять не только традиции, но и вообще созданную им систему. Хотя вот же отказался от такой традиции, как «Дожинки».

Но главная причина все же, на мой взгляд, в другом. А.Лукашенко, видимо, считает, что если он не проведет масштабное собрание, то это будет проявление слабости. Мол, вот всегда проводил, а теперь испугался. Политизированная публика подумает: значит, «бацька» сдулся, он уже не тот.

Поэтому надо всем продемонстрировать, что он сильный, ничего не боится, даже в трудное время держит удар. Это как военный парад в Москве 7 ноября 1941 года, когда фашисты стояли под городом. Проведением ВНС президент подает сигнал всей номенклатуре: я не сдаюсь, все нормально, ничего плохого не происходит. Это сеанс психотерапии. Здесь важен сам факт, а не содержание того, что там будет происходить, кто, что будет говорить.

Причем прежде всего это сеанс самогипноза, терапии для самого себя. Выступая перед своими сторонниками (а на собрании будут только такие), А.Лукашенко как бы подзаряжается. Вспомним, как он по 4–6 часов ежегодно выступает перед российскими журналистами, которые его бесконечно хвалят. А теперь в условиях кризиса это для него особенно важно.

Кроме того, на наших глазах происходит крах белорусской социальной модели, который скоро станет очевидным для большинства белорусов. Это означает, что страна находится накануне не только социально-экономического, но и идеологического, психологического кризиса, похожего на тот, который был в начале 1990-х годов, после распада СССР. Те символы веры, в которые свято верили люди, голосовавшие 20 лет за А.Лукашенко, распадаются на наших глазах. Возникает опасный идеологический и психологический вакуум.

Так вот сеанс психотерапии в виде так называемого Всебелорусского народного собрания должен, по представлению его инициатора, заполнить этот вакуум. Сама эта процедура обращена к иррациональному в человеке. Дескать, верьте мне, люди, все под контролем, *усё будзе добра.* В трудную минуту вокруг кого еще объединяться, как не вокруг государства? А какой главный государственный институт у нас? Правильно, институт президента. Это центр консолидации. До сих пор это работало. Возможно, часть населения, которое не привыкло думать, этот форум действительно успокоит.

Надо иметь в виду такую особенность политического стиля А.Лукашенко, как отрицание наличия кричащих проблем. Вспомним, как во время финансового кризиса 2011 года, когда из обменников исчезла валюта, вся страна стояла на ушах, он несколько месяцев делал вид, что ничего не происходит.

Или возьмем недавнее выступление А.Лукашенко с Посланием в Национальном собрании. Фактически он ушел от обсуждения реальных проблем. В Послании, можно сказать, даже не прозвучало признания самого факта наличия социально-экономического кризиса. Хотя, согласно мартовскому опросу НИСЭПИ (зарегистрирован в Вильнюсе), 88% населения считают, что белорусская экономика находится в кризисе.

Отвечая на вопросы депутатов, А.Лукашенко заявил: «Недавно мне назвали одну цифру: за пятилетку реальные доходы населения больше чем на треть у нас выросли – 35%». Информация к размышлению. В декабре 2010 года средняя заплата в Беларуси составляла в эквиваленте 530 долларов, а на 1 марта 2016 года она сократилась до 307 долларов. Может быть, президент и население живут в разных странах?

Это как маленькие дети закрывают глаза и думают, что их никто не видит.

ОФИЦИАЛЬНО

Больше времени на пациента у врача не будет

Об этом заявил вчера во время онлайн-конференции на сайте БЕЛТА министр здравоохранения **Василий Жарко.**

В Минздраве знают, что одна из главных претензий белорусов к отечественному здравоохранению – это очереди и то, что врачу отводится мало времени на прием одного пациента. Однако пересматриваться нормы времени на прием одного пациента в сторону увеличения не будут.

– Сейчас на первичный прием, например, у участкового врача-терапевта, врача общей практики, врача-эндокринолога отводится 15 минут, врача-стоматолога – 30 минут, врача-инфекциониста – 15 минут, – пояснил Василий Жарко. – Профилактический осмотр врачом общей практики занимает 10 минут, оториноларингологом – 7 минут, кардиологом – 10 минут. Врачебная консультация на уровне центральной районной больницы или межрайонных городских медицинских центров, например, у врача-нейрохирурга занимает 20 минут, у невролога – 15 минут. На врачебную консультацию на областном или республиканском уровне, которая требует больше времени для анализа имеющихся диагностических заключений и результатов обследований пациента, занимает у врача-терапевта 20 минут, у нейрохирурга – 30 минут, у кардиолога – 24 минуты, у стоматолога – 40 минут. Эти временные рамки не жесткие и могут корректироваться при необходимости. Каждому пациенту в зависимости от его самочувствия врач уделяет необходимое количество времени. Планируемое завершение к 2020 году информатизации амбулаторно-поликлинических учреждений, применение компьютерной техники каждым врачом, ведущим прием, внедрение электронной карты пациента и электронного рецепта позволят высвободить дополнительное время для непосредственного общения врача с пациентом.

ДЫЯЛОГ: ЗША–БЕЛАРУСЬ

Злучаныя Штаты Амерыкі ўсё яшчэ спадзяюцца…

У Мінску адбыўся трэці раўнд беларуска-амерыканскага дыялогу па правах чалавека. Папярэднія раўнды праходзілі летась у Вашынгтоне.

17 мая намеснік памочніка дзяржсакратара ЗША па справах Еўропы і Еўразіі **Брыджыт БРЫНК** і яе калега, намеснік памочніка дзяржсакратара ЗША па пытаннях дэмакратыі, правоў чалавека і працы **Роберт БЯРШЧЫНСКІ** правялі сустрэчы з прадстаўнікамі беларускай улады, у тым ліку з міністрам замежных спраў **Уладзімірам МАКЕЕМ**, кіраўніком ЦВК **Лідзіяй ЯРМОШЫНАЙ**, а таксама з лідарамі апазіцыйных партый, грамадзянскай супольнасці і праваабаронцамі. “*На ўсіх сустрэчах мы падкрэслівалі, што ЗША выступаюць у падтрымку незалежнасці Беларусі і яе шляху да большага росквіту*”, – сказала намеснік памочніка дзяржсакратара 18 мая на сустрэчы з журналістамі па выніках візіту ў Мінск.

Брыджыт Брынк заявіла, што Злучаныя Штаты Амерыкі ў чарговы раз заклікаюць беларускія ўлады да паляпшэння сітуацыі ў сферы дэмакратыі і правоў чалавека. Яна нагадала, што летась у адказ на вызваленне беларускіх палітвязняў ЗША прыпынілі санкцыі ў дачыненні да дзевяці беларускіх прадпрыемстваў, а ў красавіку 2016 года працягнулі гэтае рашэнне яшчэ на паўгода. “*Гэтая мера носіць абмежавальны характар і залежыць ад далейшага развіцця падзей*”, – сказала спадарыня Брынк.

Яна нагадала, што БДІПЧ зрабіла досыць шмат рэкамендацый па паляпшэнні выбарчага працэсу ў Беларусі – для забеспячэння празрыстасці падліку галасоў і фарміравання складу выбарчых камісій з удзелам больш шырокага прадстаўніцтва. Брыджыт Брынк таксама пазітыўна ацаніла ўчарашнюю заяву Лідзіі Ярмошынай пра тое, што некаторыя рэкамендацыі БДІПЧ будуць улічаны. “*Мы разглядаем гэта як станоўчы крок. Ды і пасля выбараў мы будзем глядзець, наколькі гэтыя рэкамендацыі былі ўвасоблены ў жыццё. Але мы вітаем тую сур’ёзнасць, з якой гэтыя рэкамендацыі былі тут успрыняты*”, – сказала яна.

Тэма выбараў была асноўнай падчас дыялогу. Нагадаем, што да дня іх правядзення – 11 верасня застаецца не так шмат часу. Захаваюцца санкцыі ці не, паводле слоў намесніка памочніка дзяржсакратара ЗША, будзе залежаць і ад таго, якую ацэнку ім дасць БДІПЧ.

Любоў ЛУНЁВА.

СКАНДАЛ

Яраслаў Берніковіч выкрывае Таццяну Караткевіч

Былы актывіст кампаніі «Гавары праўду!» сцвярджае, што Караткевіч не сабрала 100 тысяч подпісаў, неабходных для рэгістрацыі кандыдатам у прэзідэнты на выбарах 2015 года

Падчас выбараў Берніковіч быў членам кампаніі «Гавары праўду!» і каардынаваў збор подпісаў у Мінску. 19 мая на сваёй старонцы ў «Фэйсбуку» ён напісаў, што ў сталіцы за Караткевіч было сабрана не 54.812 подпісаў, як паведамляў Цэнтрвыбаркам, а 14.603. Такім чынам, робіць выснову Берніковіч, у маштабах краіны Караткевіч набрала менш за 50 тысяч подпісаў (паводле дадзеных ЦВК – 107.299).

У каментарыі БелаПАН Берніковіч заявіў, што подпісы за Караткевіч былі сфальсіфікаваны на стадыі іх падачы ў Цэнтрвыбаркам. «Я не эксперт, але я ведаў, колькі подпісаў было сабрана на самай справе», – сцвярджае ён.

Паводле слоў Берніковіча, ён не мог выдаваць гэтую інфармацыю раней, паколькі быў звязаны пэўнымі абавязацельствамі, працуючы ў кампаніі «Гавары праўду!». Цяпер сітуацыя змянілася – Берніковіч ужо не член «Гавары праўду!».

Берніковіч не баіцца, што на яго могуць падаць у суд за недакладную інфармацыю. «У мяне ёсць сведкі», – кажа ён.

Таццяна Караткевіч, са свайго боку, сцвярджае, што не падавала ў Цэнтрвыбаркам сфальсіфікаваныя подпісы. З’яўленне падобнай інфармацыі яна звязвае з тым, што «апазіцыя працягвае свае брудныя “подковерные” гульні».

«Наперадзе парламенцкая кампанія, дзе кожнаму з нас, кожнай арганізацыі патрэбна мабілізацыя, у тым ліку дэмакратычнай супольнасці для таго, каб сабраць больш подпісаў, больш назіральнікаў, актывізаваць людзей на ўдзел у працы камісій, у агітацыі і гэтак далей. І такія крокі з боку людзей, якія знаходзяцца ўнутры дэмакратычнай супольнасці, толькі памяншаюць давер да нас у цэлым. Гэта разбуральна», – сказала Караткевіч у каментарыі БелаПАН.

Сакратар ЦВК Мікалай Лазавік назваў Берніковіча «непрыстойным чалавекам». «Дзе сумленне ў гэтага палітыка? Спачатку ён подпісы зрабіў, здаўшы, на яго погляд, несапраўдныя подпісы, а потым другі раз подласць здзейсніў, калі парушыў сваё абяцанне не выдаваць тайну. Проста гэта непрыстойны чалавек, гэта мае меркаванне як грамадзяніна», – заявіў Лазавік.

Паводле яго слоў, з подпісамі Караткевіч праблем не было. Пры гэтым ён растлумачыў, што сама ЦВК сабраныя подпісы не правярае – гэта робяць тэрытарыяльныя камісіі. «З агульнага пачка падпісных лістоў метадам выпадковай выбаркі бяруцца асобныя лісты, каб было 15% подпісаў. Гэтыя спецыяльна адабраныя лісты правяраюцца. Калі ў гэтай выпадковай выбарцы несапраўднымі аказалася больш за 15% подпісаў, то кандыдат не рэгіструецца. Калі гэты спадар сказаў праўду – значыць, ім пашанцавала», – адзначыў сакратар ЦВК.

Аляксандр ЯРАШЭВІЧ, БелаПАН.

ЗА ПРАХАДНОЙ

Ёсць вакансіі?

«Народная Воля» звярнулася на некаторыя беларускія прадпрыемствы і пацікавілася свабоднымі працоўнымі месцамі.

Мікалай ГАРДЗЕЕНКА,
намеснік генеральнага дырэктара па кадрах і рэжыме ААТ «Віцебскія дываны»:

– Свабодных вакансій няма. У нас працуе 1,5 тысячы чалавек, і афіцыйных скарачэнняў на прадпрыемстве не было. Хтосьці звальняўся па ўласным жаданні, хтосьці сыходзіў на пенсію.

Цяпер (у летні час) ідзе спад продажаў, а восенню і зімой попыт узрастае. Працуем па паўнавартасным графіку, сярэдні заробак складае 6,5 мільёна беларускіх рублёў.

Барыс ЧЭЧКА,
намеснік дырэктара ААТ «Птушкафабрыка Гарадок»:

– Наш штат работнікаў укамплектаваны, і на дадзены момант патрабуецца толькі аграном. Зарплату выплачваем своечасова, людзі працуюць, калі хтосьці сыходзіць, дык месца доўга не пустуе. Напрыклад, аграном будзе зарабляць 4,5 мільёна, у сярэднім зарплата на прадпрыемстве 4,6 мільёна беларускіх рублёў.

Інга РАДЗЕВІЧ,
намеснік дырэктара па ідэалогіі, працы і кадравых пытаннях СЗАТ «Магілёўскі вагонабудаўнічы завод»:

– Усе вакансіі, якія адкрыты, размяшчаюцца на біржы працы. Цяпер у нас праводзіцца аптымізацыя колькасці, і свабодных вакансій няма. Людзі сыходзяць толькі па ўласным жаданні, на пенсію. За апошні месяц сярэдняя зарплата склала 5,6 мільёна беларускіх рублёў. Прастояў і скарочанага графіка ў нас няма.

Валянціна ЗАРАНІК,
намеснік генеральнага дырэктара па ідэалогіі, кадрах і побыце ААТ «Камінтэрн»:

– Наша прадпрыемства швейнай накіраванасці, таму ёсць адкрытыя вакансіі швачак. Людзі патрэбны, і, зразумела, ніякіх скарачэнняў няма. На прадпрыемстве пяцідзённы працоўны тыдзень. Заробак швачак ад 3 мільёнаў.

Кацярына ЖОДЗЬ,
начальнік аддзела кадраў ААТ «Аршанскі мясакансервавы камбінат»:

– На наш камбінат патрабуюцца прадстаўнікі спецыялізаваных прафесій, напрыклад, інжынер-хімік. Вакансій рабочых на сённяшні дзень няма. Скарачэнне кадраў наша прадпрыемства не практыкуе.

Наталля СТАСЬКО,
аддзел кадраў ААТ «Гродзенскі лікёра-гарэлачны завод»:

– На сённяшні дзень нам патрабуецца эканаміст. Адкрытых вакансій для працоўных няма. Вялікай цякучкі не назіраецца, і калі з’яўляюцца вольныя месцы, то ў асноўным з-за сыходу на пенсію. Вось вакансія эканаміста так і ўтварылася. Графік працы ў нас паўнавартасны, аб заробках я казаць не магу – камерцыйная тайна.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

РУБАМ!

Тамара Сяргей не здаецца!

«Яны хацелі б усё забыць і ніколі не ўзгадваць пра гэты інцыдэнт, — кажа праваабаронца. — Але я не даю ім магчымасці расслабіцца. І буду працягваць барацьбу за свае правы і прайду ўсе прыступкі, якія прадугледжаны нашым заканадаўствам для абароны свайго добрага іміджу».

Супрацьстаянне Тамары Сяргей з праваахоўнікамі працягваецца ўжо больш за паўгода. І «Народная Воля» падрабязна расказвае літаральна аб кожным кроку праваабаронцы.

Пачалося ўсё 6 лістапада 2015 года, у дзень інаўгурацыі Лукашэнкі, калі Тамару Сяргей затрымалі на чыгуначным вакзале Мінска літаральна праз некалькі хвілін пасля таго, як яна туды зайшла. На вакзале была прызначана сустрэча Сяргей з актывістамі грамадскай ініцыятывы “Супраць беззаконнасці ў пракуратуры і судах”, адкуль яны ўсе разам мусілі рушыць да Палаца Незалежнасці, дзе праходзіла інаўгурацыя. Хацелі калі не сустрэцца з самім Лукашэнкам, дык хаця б расцягнуць плакаты на шляху яго перасоўвання.

Міліцыянеры – падпалкоўнік **Сяргей Гаркавы** і старшы прапаршчык **Сяргей Махнач**, якія затрымлівалі Сяргей, патлумачылі, што паступіла заява ад грамадзянкі Тарасавай, што Тамара адкрыта скрала ў яе 300 долараў каля абменнага пункта на трэцім паверсе вакзала. Праваабаронца на той паверх нават і не падымалася, але пярэчыць не стала і падпарадкавалася загаду міліцыянераў прайсці з імі. Вядома ж, ніякіх грошай, тым больш 300 долараў, у праваабаронцы не знайшлі. Але пратрымалі ў пастарунку 4 (!) гадзіны. Тамара бачыла і “пацярпелую”, якая, паводле яе слоў, была падобная да чалавека, залежнага ад наркотыкаў ці алкаголю. Крымінальную справу супраць Сяргей не завялі, міліцыянеры сказалі, што будуць праводзіць праверку. Але ніякіх адказаў ад іх яна не атрымала.

Каб справа ўсё ж такі зрушылася з мёртвай кропкі, Сяргей пачала пісаць скаргі аб незаконным затрыманні міністру ўнутраных спраў **Ігару Шуневічу** і генпракурору **Аляксандру Канюку.** Яе заява была накіравана на разгляд транспартнаму пракурору Мінска **Мікалаю Кротаву,** які ў сваю чаргу перанакіраваў яе ў Мінскі аддзел унутраных спраў на транспарце. Па сутнасці, займацца праверкай па яе лістах даручалі тым, хто яе затрымліваў. Не дзіва, што правяраючыя ў дзеяннях супрацоўнікаў унутраных спраў і ў дзеяннях грамадзянкі Тарасавай парушэнняў заканадаўства не знаходзілі. Апошнім адрасатам, якому напісала праваабаронца, быў намеснік міністра – начальнік міліцыі грамадскай бяспекі МУС **Мікалай Мельчанка.** Але і намеснік міністра палічыў скаргі Тамары Сяргей неабгрунтаванымі, таму што, на яго погляд, “*у іх не ўтрымліваюцца новыя абставіны*”, а па фактах, названых ёю, ужо праведзена праверка і дадзены адказ. “*Перапіска з вамі па факце вашага затрымання 06.11.2015 супрацоўнікамі мінскага АУСТ і азнаямлення з матэрыяламі праверкі спыняюцца*”, – зазначыў Мікалай Мельчанка.

Зразумела, што пагадзіцца з такой высновай Тамара Сяргей не магла. 12 мая яна падала скаргу ў суд Цэнтральнага раёна Мінска на дзеянні МУС.

– На што спадзяюся? – кажа праваабаронца. – Хацелася б, канешне, верыць, што суд задаволіць мае патрабаванні і абавяжа МУС Рэспублікі Беларусь правесці праверку законнасці дзеянняў падпалкоўніка Гаркавага і старшага прапаршчыка Махнача, якія праводзілі маё затрыманне 6 лістапада 2015 года, а таксама абавяжа МУС даць мне магчымасць азнаёміцца з матэрыяламі праверкі па заяве Т.Н.Тарасавай. Бо ўсе адказы, якія я атрымлівала, пачынаючы ад кіраўнікоў аддзела на транспарце і заканчваючы намеснікам міністра МУС Мельчанкі, складаюцца літаральна з адной фразы: “У дзеяннях супрацоўнікаў міліцыі парушэнняў закона не выяўлена”. А на ўсе тыя факты, якія я ўказваю, яны нават не звяртаюць увагі. Больш за тое, калі я звярталася да Мельчанкі, то асобна падавала заяву аб правядзенні праверкі і ўзбуджэнні крымінальнай справы ў дачыненні да грамадзянкі Тарасавай, якая ўзвяла на мяне паклёп. 23 сакавіка я атрымала паведамленне з МУС, што мая заява пераслана ў ГУУС Мінгарвыканкама. Але да гэтага часу ніякага афіцыйнага адказу з ГУУС не атрымала. Гэта нахабнае парушэнне закона, бо, калі нават выказаць здагадку, што яны займаюцца дадатковай праверкай, вышукам грамадзянкі Тарасавай, мне ўсё роўна абавязаны пра гэта паведаміць. Але яны 2 месяцы маўчаць! І, мабыць, пакуль я зноў шчыльна не пачну займацца гэтым пытаннем, адказу не атрымаю.

– Тамара, а ці не стаміліся вы, умоўна кажучы, біцца аб сцяну, якую паставіла перад вамі наша міліцыя?

– Думаю, яны хацелі б усё забыць і ніколі не ўзгадваць пра гэты інцыдэнт. Але я не даю ім магчымасці расслабіцца. І буду працягваць барацьбу за свае правы і прайду ўсе прыступкі, якія прадугледжаны заканадаўствам для абароны свайго добрага іміджу. Таму што ў наступны раз яны падкінуць мне ў сумачку наркотык і, нават не маючы адбіткаў маіх пальцаў, прыцягнуць да адказнасці... Раблю я гэта не толькі для сябе. Улічваючы, што я юрыст і праваабаронца, я раблю гэта для ўсіх грамадзян краіны. Я хачу паказаць, якімі метадамі можна абараняцца. І калі ў мяне гэта не атрымаецца, бо мая справа мае палітычны падтэкст, гэта не значыць, што не атрымаецца ў кагосьці іншага!

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ХВАЛЮЮЧАЯ ТЭМА

Як на будучай атамнай станцыі плануюць вырашаць пытанні бяспекі? Якая будучыня чакае горад пасля закрыцця АЭС? Чаму станцыя можа перашкодзіць еўрапейскай інтэграцыі Беларусі? У рамках журналісцкага прэс-тура карэспандэнт "Народнай Волі" наведаў дзве АЭС (Беларускую і Ігналінскую ў Літве), а дагэтуль саместойна з'ездзіў у Астравец, каб пагутарыць з мясцовымі жыхарамі.

Што там, на Беларускай АЭС?

Будаўніцтва – па плане

[illegible]

Зарплата падае, людзі звальняюцца

[illegible]

Станцыя трэцяга пакалення

[illegible]

Што чакае Астравец?

[illegible]

А што ў перспектыве?

[illegible]

«Пасля нас хоць патоп...»

[illegible]

3-за АЭС Беларусь не трапіць у Еўрасаюз?

[illegible]

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.
Мінск–Астравец–Ігналіна–Мінск.

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

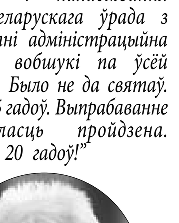
Экзамен здадзены!

Да свайго 20-гадовага юбілею праваабаронцы падрыхтавалі зборнік эсэ і ўспамінаў "20-я Вясна".

[illegible]

Алесь БЯЛЯЦКІ:

«Вясна» – не проста пара года»

[illegible]

Валянцін СТЭФАНОВІЧ:

«Жыві сёння»

[illegible]

Юрый ЧАВУСАЎ:

«Праваабарона ў халодным клімаце»

[illegible]

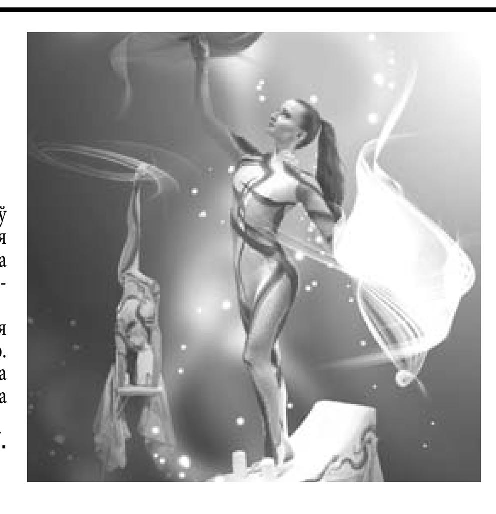
КУЛУАРЫ

Студэнтку-хіміка ўзялі ў цырк

Каб стаць гімнасткай-эквілібрысткай, дыплом не патрэбны.

[illegible]

Максім ПЛОТНІКАЎ.

МАРШРУТЫ

У Албанію – без візы

[illegible]

ПРАБЛЕМА!

Некаторыя мастакі маюць па 30 мільёнаў доўгу за камуналку

Нягледзячы на тое, што творчыя майстэрні знаходзяцца ў жылых дамах, за камунальныя паслугі жывапісцам даводзіцца плаціць па павышаных тарыфах. Рахункі ўражваюць: далёка не кожны творца можа штомесяц аддаваць ад сямейнага бюджэту 5–8 мільёнаў беларускіх рублёў. Некалькі месяцаў таму сябры Беларускага саюза мастакоў звярнуліся да Аляксандра Лукашэнкі з просьбай дапамагчы вырашыць пытанне наконт аплаты творчых майстэрняў. Ліст падпісалі народныя мастакі Беларусі, лаўрэаты Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Васіль Шаранговіч, Леанід Шчамялёў, Анатоль Барановскі, Леў Гумілеўскі, заслужаныя дзеячы мастацтва Мікалай Апіок, Уладзімір Уродніч, Мікалай Кірзеў, Уладзімір Кожух і іншыя. "Народная Воля" пацікавілася, ці зрабілі мастакам зніжкі на камуналку.

[illegible]

ТЫМ ЧАСАМ

Прыватная археалогія Рыгора Сітніцы

У Нацыянальным цэнтры сучасных мастацтваў ячнуэ некалькі дзён будзе працаваць выстава старшыні Беларускага саюза мастакоў "Прыватная археалогія".

[illegible]

Марына КОКТЫШ.

СИТУАЦИЯ

У кого пропала память?

Минчанин Владимир Мазаник более трех лет добивается от властей установки в столице памятного знака жертвам политических репрессий. Что из этого получилось?

[illegible]

[illegible]

Алесь СВЕТЛАНИЧ.

РАКУРС

Богадельня

Пять негативных шаблонов об инвалидах и домах-интернатах, которые надо преодолеть, чтобы называться гуманным европейским обществом.

[illegible]

Шаблон первый: инвалиды – это страшно

[illegible]

Шаблон второй: пациенты интернатов влачат жалкое существование

[illegible]

Шаблон третий: наши инвалиды в интернатах живут гораздо хуже, чем в Европе

[illegible]

Шаблон четвертый: в психоневрологических интернатах карательная психиатрия

[illegible]

А вот есть не шаблон, но – проблема

[illegible]

Шаблон пятый: в домах-интернатах работает недобросовестный персонал

[illegible]

Елена МОЛОЧКО.

ТРАГЕДЫЯ

Зніклы палачанін знойдзены мёртвым

Цела 19-гадовага Уладзіслава Паўленкі выявілі ў Заходняй Дзвіне.

[illegible]

Раман ВАСЮКОВІЧ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
20 МАЯ 2016 г.

РЭГІЁН

У Віцебску праводзяцца заняткі для дзяцей-аўтыстаў

У абласным клінічным цэнтры псіхіятрыі і наркалогіі пачаў дзейнічаць кабінет дзіцячага псіхолага.

Сёння ў Віцебскай вобласці налічваецца 103 дзіцяці з дыягназам "аўтызм". Дзейнасць кабінета псіхолага накіравана на адаптацыю дзяцей з гэтым захворваннем, а таксама на падтрымку бацькоў.

У клінічным цэнтры для асаблівых дзяцей прадугледжана спецыяльна абсталяванае памяшканне: сухі басейн, мэбля, а таксама інтэрактыўная дошка. Сучасныя тэхналогіі і спецыяльныя праграмы дапамогуць развіваць мысленне і камунікацыю. Спецыялісты цэнтра працуюць не толькі з дзецьмі-аўтыстамі, але і з тымі, каму патрэбна дапамога псіхолага.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ЦЫТАТНІК

Вадзім БОГУШ,
намеснік міністра адукацыі:

«Пражыць да пенсіі толькі з адной адукацыяй цяпер нерэальна»

Такое меркаванне выказаў першы намеснік міністра адукацыі Беларусі Вадзім Богуш.

«Нават калі ты працуеш у адной прафесіі, то павышаць кваліфікацыю неабходна не радзей, чым раз на пяць гадоў, – *упэўнены чыноўнік.* – Цяпер вельмі шмат перакрыжаваных кваліфікацый, калі трэба атрымаць дадатковыя веды. І людзі вельмі часта вырашаюць гэтую задачу як павышэнне кваліфікацыі, так і дадатковай адукацыяй аж да атрымання другой. І ў моладзі, якая імкнецца паспяхова жыць, сёння ўжо сфармавалася ўстаноўка, што трэба матываваць сябе на рынку працы і жадае вырасці прафесійна, гэты трэнд прасочваецца: ужо працуючы, яны шукаюць вучэбныя шляхі».

Паводле слоў Богуша, людзі з больш высокім узроўнем адукацыі лепш адаптоўваюцца да рынку працы.

ГАЗЕТА–ЧЫТАЧЫ

Хачу больш ведаць пра Зоську Верас

Я пражыў 81 год, і толькі нядаўна выпадкова даведаўся, што жыла на гэтым свеце цудоўная жанчына-беларуска Зоська Верас (Людвіка Савіцкая). Пісала вершы, апавяданні, перакладала п'есы для школьных тэатраў, склала батанічны слоўнік, рэдагавала розныя часопісы, вяла перапіску (тысячы лістоў) з многімі знакамітымі пісьменнікамі Беларусі. Асабіста ведала М.Багдановіча, З.Бядулю і іншых.

У савецкія часы гэтая цудоўная жанчына была не ў пашане, не друкавалася. Беларусы нічога не ведалі пра яе.

Мне думаецца, што няблага было б, каб "Народная Воля" надрукавала падрабязную біяграфію З.Верас, расказала пра яе творы. Пражыла яна, дзякуй Богу, нямала, амаль 100 гадоў. Дарэчы, ліставалася З.Верас і з Нілам Гілевічам, ён мог бы многа напісаць аб ёй, але, на жаль, яго ўжо няма з намі. Паэт, краязнавец Сяргей Панізнік неаднаразова сустракаўся і ліставаўся з З.Верас. Ці не магла б "Народная Воля" звярнуцца да яго з просьбай напісаць успаміны аб жыцці і творчасці З.Верас? Свядомыя беларусы з вялікай цікавасцю прачыталі б.

З удзячнасцю і павагай да "Народнай Волі" –

Барыс СТАРЫКЕВІЧ, падпісчык.

Ад рэдакцыі

Шаноўны Барыс Уладзіміравіч, пастараемся выканаць вашу просьбу.

В МИРЕ МУДРЫХ МЫСЛЕЙ

Константин Паустовский:

– По отношению каждого человека к своему языку можно совершенно точно судить не только о его культурном уровне, но и о его гражданской ценности. Истинная любовь к своей стране немыслима без любви к своему языку. Человек, равнодушный к своему языку, – дикарь. Он вредоносен по самой своей сути, потому что его безразличие к своему языку объясняется полнейшим безразличием к прошлому, настоящему и будущему своего народа.

(Прислал в редакцию Антон Усович.)

ПРОШУ СЛОВА!

Дети войны: кто им поможет?

Дети войны…

К ним отношусь и я.

Труднейшим было наше детство. По времени оно совпало с оккупацией нашей родной Беларуси немецко-фашистскими захватчиками. Три года постоянных тревог, переживаний. Особенно тяжелыми были 1942–1943 годы, когда окрепло партизанское движение и начались налеты на немецкие гарнизоны и полицейские участки, совершались засады «лесных мстителей» на дорогах. Беспределу не было конца. Днем немцы приезжали в деревню, приказывали сдать такое-то количество сельхозпродуктов как обязательный налог оккупационным властям, а ночью приходили партизаны и также требовали отдать то, чего у многих семей и не было, так как жили очень бедно, еле сводили концы с концами.

Никакие законы не соблюдались. Верховодил тот, кто был вооружен. Глубокой осенью 1942 года нашу деревню потрясла ужасная новость. За одну ночь были убиты восемь мужчин, которых не призвали в армию по тем или иным причинам, а девятый был смертельно ранен и через несколько дней после умер. [illegible] Называли его в деревне Федором, а настоящего имени и фамилии его никто не знал. Так вот этот Федор за одну ночь расправился с девятью мирными жителями деревни. Последним, кого он ранил, был глухонемой парень. Молодежь гуляла на вечеринке в бывшем колхозном клубе, и туда после расправы с восемью мужиками в пьяном угаре, размахивая наганом, ворвался Федор и выстрелил в живот этому ни в чем не повинному глухонемому парню.

В свою очередь немцы расправились со стариком и его двумя малолетними внуками якобы за связь с партизанами. Привезли их за деревню, расстреляли, а затем трупы сбросили в копань с водой.

Никогда не забуду случай, когда один из партизан оказался самым настоящим грабителем. В октябре 1943 года мама, получив известие о том, что в деревне находится отряд партизан, решила воспользоваться их присутствием, чтобы под их прикрытием выкопать неубранные еще на огороде морковь и свеклу. Мы с мамой пришли из леса, где уже обосновались в землянках. [illegible] Не успела она приступить к работе, как к нам в дом зашел молодой, лет тридцати, партизан богатырского телосложения. Мама, идя в деревню, надела на себя отцовский кожух, так как стояли уже холодные дни, а по ночам подмораживало. Чтобы было легче работать, мама повесила кожух на крючок, вбитый в стену. Партизан, ничего не говоря, даже не поздоровавшись, увидев кожух, схватил его, встряхнул перед собой, оценивая его размер, и сказал:

– Как раз мне подойдет, я его заберу!

Мама вцепилась в кожух, я тоже стал ей помогать.

– Не отдам! В чем же я буду зимовать в лесу, у меня другой одежды нет! – сказала мама.

Партизан с силой толкнул меня, малыша, в грудь, я отлетел, больно ударившись о стоящую рядом скамейку. А маме он со злом прошипел в лицо:

– Отпусти, иначе огрею прикладом!

На плече у него висела винтовка. Он сбросил с себя старую, залатанную на рукавах, легкую куртку, надел полушубок и с видом победителя ушел. Ни мои, ни мамины слезы не помогли.

Таких примеров я мог бы привести еще несколько, когда партизаны, пользуясь своей безнаказанностью, обирали своих же соотечественников. Не все они были «белые и пушистые». Среди них были мародеры, обыкновенные грабители. Я не хочу очернять партизанское движение в целом, это было бы несправедливо. И пусть не обижаются на меня те партизаны, которые честно выполняли свой долг по защите Родины и внесли огромный вклад в дело борьбы с немецко-фашистскими оккупантами, находясь в партизанских отрядах. Но, как говорится, в семье не без урода.

Постоянный страх за свою жизнь сопровождал нас всю войну. [illegible]

[illegible] том поле, когда мама пропалывала и окучивала ее. Поэтому, не раздумывая, что есть силы, бросился бежать. Мне казалось, что за мной гонится немец на лошади и вот-вот меня настигнет. Сердце стучало так, будто вот-вот выскочит из груди. Два километра пролетел за считанные минуты, предупредил всех об опасности. А мама [illegible] спряталась в сарае и только под покровом сумерек сумела незаметно выбраться из деревни и присоединиться к нам.

Тяжелые испытания выпали на долю не только взрослых, но и детей. [illegible]

Лесная жизнь летом сопровождалась комарами и всей остальной кусачей и сосущей братией. Особенно страдали дети – ходили с опухшими от укусов лицами. Постоянная грязь, немытое неделями тело, плохо постиранная одежда (мыло вообще отсутствовало), плохая вода из выкопанных в болоте колодцев – все это приводило к болезням: педикулезу, чесотке, расстройству кишечника. Болели взрослые, болели дети.

[illegible]

Нельзя не вспомнить и о таком факте из лесной жизни. Все запасы соли у людей закончились. [illegible]

[illegible] соль, которая завозилась до войны в колхоз как минеральное удобрение для торфяных почв (до войны большой массив торфяников был осушен). На местах, где она разгружалась, осталась неиспользованная соль. Ее брали, заливали водой, раствор кипятили, затем отстаивали, выпадал осадок, его удаляли, а соленую воду использовали для подсолки пищи. Разве после такой еды будет хорошее здоровье? А ведь солили таким раствором и еду детям.

Люди болели, а медицинской помощи никакой не было, не было и лекарств. Лечились народными средствами. Моя маленькая сестричка Женя, которой было всего два года, не выдержала таких адских условий, вскоре тяжело заболела и умерла. Умирали дети и в других семьях.

Особенно тяжелой была зима 1943–1944 годов, когда Красная Армия освободила наши районы, фронт остановился [illegible] Сыпной тиф не миновал и жителей деревни. Переболели и мы с мамой.

А сколько детей в войну и в первые послевоенные годы погибло или стало калеками из-за взрывов от неосторожного обращения с боеприпасами, которых много осталось после прохождения фронтов! [illegible]

[illegible] Остался в памяти хлеб, которым угощал нас военный пекарь, когда освободили деревню и на нашем огороде расположилась походная пекарня. Выпекали даже белый хлеб! Иногда, видя, как нам, детям, хочется есть, пекарь, доброй души человек, выделял маме буханку хлеба. А мама делила эту буханку и в течение нескольких дней давала нам по кусочку. Я и сейчас чувствую запах того хлеба, таким необычайно вкусным он был в ту голодную зиму.

Такой же голодной была и весна 1944 года. Никаких запасов [illegible] Не зря в народе такие блины прозвали «тошнотиками». [illegible]

А как обувались и одевались в те годы? [illegible]

Не лучше обстояло дело и с одеждой. [illegible] сдавали государству, имея от этого по тем временам неплохой доход.

Волокно из конопли хоть и грубое, но очень прочное. Насучив нить из такого волокна, мама устанавливала в доме кросны, то есть ткацкий станок, и ткала на нем полотно. Ткань из конопли расстилали на лужайках, где выпадала обильная роса, и в течение многих дней отбеливали. Отбеленное полотно использовалось для пошива рубашек, штанов, полотенец и других вещей, необходимых в домашнем обиходе. Мама даже красила мне штаны в настое ольховой коры, который давал темно-оранжевый цвет. И такие домотканые штаны носил в детстве не только я, но и многие мои товарищи. Ведь во время войны никакой фабричной ткани невозможно было достать, и сразу после войны ее нигде не было, да и не за что было купить. Денег в колхозе за трудодни не получали. Вот и приспосабливались люди кто как может, чтобы одеться и обуться в такое тяжелое время.

Хочу затронуть и такой важный вопрос, как восстановление разрушенного войной хозяйства страны при помощи подростков. Рабочих рук не хватало, особенно недоставало мужских рук. С войны не вернулись те, кто трудился до войны на полях, заводах, фабриках, в строительных организациях. На смену им встали те, чье детство оказалось опаленным войной. В моей деревне после освобождения пошли трудиться в колхоз те, кому было всего 13–14 лет. Могу назвать подростков, которые за доблестный труд были награждены медалями. [illegible]

[illegible] Они бы почувствовали, что о них не забыли, о них заботится государство, и были бы этому очень благодарны.

Владимир ЗАЯЦ, пенсионер.

г.Скидель Гродненской области.

SOS!

Выратуйце беларусаў ад русіфікацыі!

Зварот да ўдзельнікаў V Усебеларускага народнага сходу

Па-рознаму можна ставіцца да таго, што ўлады вырашылі склікаць чарговы так званы Усебеларускі народны сход. Аднак калі ён адбудзецца, то мы лічым, што яго ўдзельнікі ў першую чаргу павінны абмеркаваць пытанні, лёсавызначальныя для этнасу.

Беларусы імкліва страчваюць нацыянальную ідэнтычнасць. Мова – душа народа. А яе паставілі фактычна на мяжу знікнення, поўнага выцяснення з усіх сфер грамадскага жыцця. Сёння, як ніколі раней, беларускай мове патрэбна грунтоўная дзяржаўная падтрымка. Пасля сумна вядомага рэферэндуму 1995 года русіфікацыя бесканкурэнтна пануе не толькі ва ўладных калідорах, а літаральна паўсюдна. Каб супакоіць нацыянальна свядомую частку насельніцтва, палітычнае кіраўніцтва краіны не спыняецца публічна заяўляць, што для беларусаў і руская мова з'яўляецца роднай. Як быццам не вядома, што кожны чалавек пры нараджэнні аб'ектыўна атрымлівае адну родную маму і адну родную (этнічную) мову. Гэта дзве найвялікшыя святыні, якія трэба шанаваць, як нішто іншае на свеце.

Беларусаў сённяшнія ўлады мэтанакіравана, свядома вядуць да этнічнага вымірання. Каб не даць здзейсніцца такой нацыянальнай катастрофе, мы лічым сваім грамадзянскім абавязкам выказаць нашу законную, аб'ектыўна абгрунтаваную трывогу. Не жадаючы беларускаму народу стаць ахвярай гэтай катастрофы, просім Вас, будучых удзельнікаў сходу, глыбока і ўсебакова абмеркаваць прычыны ўсіх гэтых недаравальных хібаў, перакосаў у дзяржаўнай моўнай палітыцы і патрабаваць ад улад прыняцця дзейсных захадаў па іх ліквідацыі. Не будзем забывацца, што этнічная мова кожнага народа, у тым ліку і беларуская, ёсць грунт нацыяўтварэння, дзяржаваўтварэння і жыццядзейнасці. Нацыянальная дзяржаўная палітыка апошніх двух дзесяцігоддзяў у Беларусі супярэчыць аб'ектыўным гістарычным і навуковым законам развіцця чалавецтва. І як вынік – апошнім часам сам А.Лукашэнка не адважваецца публічна прызнаць беларусаў за самастойны народ, беспадстаўна атаясамліваючы яго з рускім. Не адчуваючы ні на ёту памылковасці такога погляду, ён не без гонару называе беларусаў "русскими высшего качества», што глыбока закранае іх нацыянальны гонар. Вось да чаго давяла закладзеная дзяржавай згубная практыка самарусіфікацыі! Затое сярод палітычнага кіраўніцтва Расіі не пачуеш, што «русские – это китайцы высшего качества». Не пачуеш таму, што ўлады гэтай дзяржавы не акітайваюць рускіх, а афіцыйна абвясцілі ідэалогію «русский мир», і яе на практыцы з зайздроснай упартасцю праводзяць.

Мэтанакіраваная палітыка прэзідэнцкай вертыкалі па стварэнні ў Беларусі аднолькавай з усходняй культурна-моўнай прасторы (яна практычна ўжо існуе ў сваім завершаным стане!) імкліва вядзе да татальнай асіміляцыі беларусаў. А гэта ж паўтарэнне трагічнага лёсу вялікай славянскай нацыі – ПРУСАЎ.

Пераважная большасць людзей пад цяжкім гнётам жыццёвай рэальнасці змушана звыклася з абсалютна пачварным асяроддзем, у якім яны амаль нідзе не чуюць свайго роднага слова, па радыё і тэлебачанні слухаюць галоўным чынам толькі рускамоўныя перадачы. Мала ў якіх краінах планеты Зямля, як у Беларусі, на дзяржаўным узроўні чужое шануюць больш за сваё. Мы ніколькі не сумняваемся ў аб'ектыўнасці, што на генным узроўні беларусы захоўваюць, шануюць і ганарацца сваім родным і чакаюць, калі "да нас прыйдзе зноў вясна" (Якуб Колас).

Час настойліва патрабуе ад Вас, удзельнікі V Усебеларускага народнага сходу, пастарацца пакласці канец асіміляцыйнай навале. На гэта ў Вас ёсць права і вялікая адказнасць перад гісторыяй. Даўно наспеў час азірнуцца і асэнсаваць, карэнным чынам выправіць, палепшыць рэальнае становішча ў культурна-моўнай сферы, максімальна інтэграваўшы яго ў беларускі нацыянальны кантэкст. Набліжаецца ж знакавая гістарычная дата – 25 год ад часу абвяшчэння Незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Да гэтай даты ўлады павінны хоць штосьці канкрэтнае зрабіць па выратаванні беларусаў ад цяжкіх, па-сапраўднаму смяротных наступстваў русіфікацыі.

Яшчэ раз звяртаемся да ўсіх удзельнікаў V Усебеларускага народнага сходу: уратуйце наша роднае слова, уратуйце нацыю, уратуйце Беларусь!

Леанід ЛЫЧ, прафесар,
Мікола САВІЦКІ, прафесар.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
20 МАЯ 2016 г.

ЭВРИКА!

Ключ к продлению человеческой жизни найден?

Так интригует читателей Daily Mail, ссылаясь на результаты совместного исследования британских и американских ученых.

Опыты на плодовых мушках, проведенные группой исследователей из Университетского колледжа Лондона и Гарвардской медицинской школы, продемонстрировали, что жизнь насекомых можно продлить на 16%, применяя в малых дозах препарат лития.

Плодовые мушки-дрозофилы живут два-три месяца, генетически они очень близки человеку, рассказывает Daily Mail.

Если сопоставить результаты опытов на мушках с продолжительностью человеческой жизни, то это примерно 10 дополнительных лет, что не может не обнадеживать, отмечает газета.

Литий, по словам издания, подавляет молекулы протеина GSK-3, связанного с сокращением продолжительности жизни и развитием различных возрастных недугов, в том числе диабета, болезней Альцгеймера и Паркинсона, некоторых видов рака и болезней сердечно-сосудистой системы.

Как заявил руководитель проекта доктор Хорхе Иван Кастийо-Кан, не исключено, что создать препарат, продлящий человеческую жизнь, удастся уже через десятилетие, информирует Daily Mail.

ТАМ, ГДЕ ДИКТАТУРА

Венесуэла: страна на грани краха

В Каракасе, столице Венесуэлы полиция использовала слезоточивый газ при разгоне демонстрантов, требовавших провести референдум по вопросу об отстранении от власти президента Мадуро, который не собирается подавать в отставку.

Тысячные акции протеста прошли в нескольких городах страны. Это стало самой крупной волной антиправительственных выступлений в связи с углубляющимся экономическим кризисом и отказом президента Мадуро провести референдум.

Президент Венесуэлы ввел в стране чрезвычайное положение сроком на 60 дней, предоставив полиции и военным более широкие полномочия.

Очередь за продуктами – одно из немногих мест, где сторонники и противники Николаса Мадуро и его предшественника Уго Чавеса на время забывают о своих разногласиях. В надежде купить хоть что-нибудь они подолгу стоят в очередях и обсуждают многочисленные проблемы, омрачающие жизнь каждого венесуэльца.

Чтобы Рахмону избираться неограниченное число раз

В Таджикистане подходит к концу агитационная кампания перед всенародным референдумом о внесении изменений в конституцию страны, которые позволят действующему президенту Эмомали Рахмону избираться неограниченное число раз.

Кроме того, граждане страны проголосуют за поправку о снижении минимального возраста для кандидатов в президенты с 35 до 30 лет, которая даст возможность старшему сыну Рахмона – Рустаму Эмомали – в 2020 году выдвинуть свою кандидатуру на пост президента, если отец все же решит отойти от дел.

НУ И НУ!

На аукционе в Женеве продали самый дорогой бриллиант

Бриллиант «Голубой Оппенгеймер» продан на аукционе Christie's в Женеве за 56,8 млн швейцарских франков (57,6 млн долларов), сообщает Рейтер.

В результате «Голубой Оппенгеймер» стал самым дорогим драгоценным камнем, когда-либо проданным на аукционе.

За право купить камень около 20 минут боролись двое участников торгов, оглашавших свои предложения через представителей по телефону. Имя покупателя неизвестно.

Предыдущий рекорд принадлежал камню «Голубая луна». Он был продан на аукционе Sotheby's в ноябре прошлого года за 48,6 млн швейцарских франков.

ДАРОЖНЫЯ НАТАТКІ

Тры дні ў Грузіі

Дзе ў Тбілісі можна знайсці вадаспад?
Якую ролю сыграла адна з жыхарак гэтага горада ў лёсе Уладзіміра Караткевіча?
Чаму пераход грузінскай вуліцы з'яўляецца выпрабаваннем?
Адказы на гэтыя і іншыя пытанні шукаў карэспандэнт "Народнай Волі", які наведаў Грузію.

Сігнахі.

Сцены крэпасці ў Сігнахі.

Вадаспад у Нацыянальным батанічным садзе.

Крочым у Еўропу, захоўваем сваё

Яшчэ з часоў прэзідэнцтва **Міхаіла Саакашвілі** Грузія настойліва пазіцыянуе сябе як краіна, якая арыентуецца на Захад. Па вялікім рахунку шмат у чым гэты курс працягвае і цяперашні прэзідэнт краіны **Георгій Маргвелашвілі**. Напрыклад, у цэнтры Тбілісі можна без цяжкасцяў бясплатна карыстацца інтэрнэтам, бо паўсюль даступны Wi-Fi Tbilisi loves you" ("Тбілісі любіць цябе"). Згадзіцеся, гэта лепшая праява любові для сучаснага камп'ютарызаванага чалавека.

Дзе яшчэ сустрэць еўрапейскія павевы? Вельмі сучасным выглядае парк Рыке, які знаходзіцца на левым беразе ракі Кура. Арыгінальна вырашаны мост Міру, пабудаваны па асабістай ініцыятыве Саакашвілі. Прываблівае і гара Мнацмінда, дзе размешчаны парк атракцыёнаў. Трапіць туды можна на адным з двух тбіліскіх фунікулёраў, якія з перапынкамі працуюць ажно з 1905 года.

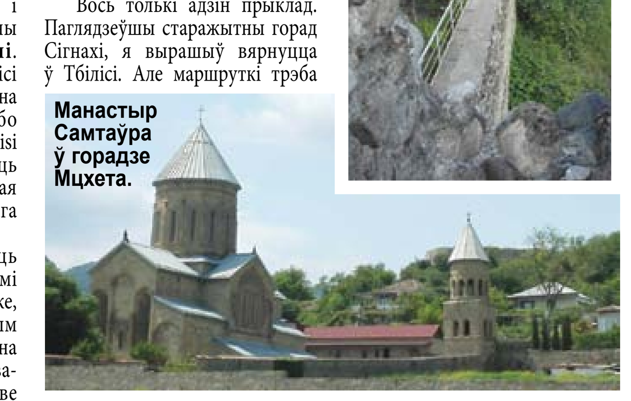
Калі быць шчырым, параўнанне Мнацмінды з мінскімі паркамі Горкага і Чалюскінцаў – зусім не на нашу карысць. Менавіта ў Грузіі разумееш, чаму некаторым замежнікам Мінск здаецца савецкім. Напрыклад, возьмем атракцыёны. У Беларусі яны стандартныя, зробленыя, калі шчыра, без асаблівай фантазіі. У Тбілісі толькі пасьпяваеш рабіць кадры мабільнікам. Напрыклад, Дом жахаў пабудаваны ў выглядзе сярэднявечнага замка з пад'ёмным мостам. У сценах паміж камянямі бачны чэрапы і косці. Сам замак ахоўваюць рыцары. А падарожнічаюць па Доме жахаў у сапраўдных клетках. Зусім побач можна ўбачыць нячысціка, які дзелавіта накіроўваецца па сваіх справах, або дыназаўра з парка Юрскага перыяду, галаву таямнічага асілка ў некалькі чалавечых ростаў, экзатычных птушак, што праносяцца побач з агляднай пляцоўкай. Такія вобразы абуджаюць фантазію дзіцяці і разнявольваюць яе! Цікава, што трапіць у парк можна да глыбокай ночы. У гэтым таксама адрозненне ад Беларусі, дзе няма трывалай традыцыі гарадскога начнога жыцця.

Яшчэ адна адметнасць Тбілісі – Нацыянальны батанічны сад, які, на жаль, турысты часта абмінаюць. Сад вельмі зручна наведваць пасля вандроўкі на другім фунікулёры. З парка Рыке вы даязджаеце да крэпасці Нарыкала, а потым спускаецеся да ўваходу ў сад – ля схіла ўзгорка. Трапіць туды варта ўжо дзеля двух вадаспадаў неверагоднай прыгажосці. Наогул, адметнасць Грузіі ў тым, што яна зрабіла крок насустрач Еўропе, але пры гэтым захавала сваю адметнасць. Таму часам, асабліва вечарам, здаецца, што ты трапіў у адну з казак "Тысяча і адной ночы".

Хто каго падмане: прадавец або пакупнік?

Праўда, у адной са сфер жыцця Грузія па-ранейшаму ментальна належыць да Усходу. Гаворка пра сферу абслугоўвання. Вельмі важна адрозніваць яе ад бескарыслівай дапамогі збоку простых людзей. Грузіны, з якімі даводзілася кантактаваць, – цудоўныя, гасцінныя і добразычлівыя людзі. Яны падкажуць дарогу, дапамогуць, параяць, зробяць усё магчымае, каб табе было камфортна і зручна.

Вось толькі адзін прыклад. Паглядзеўшы старажытны горад Сігнахі, я вырашыў вярнуцца ў Тбілісі. Але маршруткі трэба

Манастыр Самтаўра ў горадзе Мцхета.

было чакаць яшчэ дзве з паловай гадзіны. На дапамогу прыйшоў кіроўца, які вёз пасажыраў у адзін з суседніх населеных пунктаў. Ён узяў мяне з сабой. Пры гэтым патэлефанаваў кіроўцу, які ехаў з гэтага населенага пункта ў Тбілісі. Па дарозе яны спынілі свае маршруткі, я перасеў з адной у другую і такім чынам сэканоміў шмат часу.

Але тут жа выявіўся і другі бок медаля. Дарога каштавала 6 лары (53 тысячы беларускіх рублёў). Адзін лары я аддаў першаму кіроўцу, пяць мусіў аддаць другому. Паколькі не меў дробных грошай, даў купюру большай вартасці. Атрымаўшы рэшту, своечасова не пералічыў яе… Неўзабаве выявілася, што ўвогуле я заплаціў 10 лары (88 тысяч).

Такое сустракаецца дастаткова часта. Напрыклад, абедаць мне параілі ў прыстойным рэстаране Samikitno (некалькі яго будынкаў размешчаны ў розных месцах Тбілісі). Калі меркаваць па Мінску, кошты дастаткова дэмакратычныя. Напрыклад, хачапуры з мясам або сырам можна пакаштаваць за 3,5 лары (31 тысяча беларускіх рублёў), гарбата пацягне на 1,5 лары (крыху больш за 13 тысяч). Цікава, што Samikitno свядома ўключае ў рахунак чаявыя (у мяне выходзіла каля аднаго лары). Але пры гэтым аднойчы ў рахунак чамусьці дадалі блюда, якое я не замаўляў. Дый невялікую рэшту ў манетах ніводнага разу, што я быў у гэтым рэстаране, мне не далі. Не будзеш жа ладзіць скандал з-за нейкай дробязі!

Падчас вандроўкі па Грузіі часам складвалася ўражанне, што ты гуляеш з прадаўцамі ў гульню "хто каго падмане". Некалькі разоў я выходзіў пераможцам, некалькі разоў прайграваў.

Пераход вуліцы як выпрабаванне

Перад вандроўкай у Грузію сябры і сваякі папярэджвалі, каб я асцярожна пераходзіў там вуліцу. "Беларусь у гэтым сэнсе – сапраўдная Еўропа, – казалі яны. – Нават калі ў Тбілісі ты будзеш ісці па пешаходным пераходзе, ніхто спыняцца не будзе".

Але рэальнасць аказалася яшчэ больш жорсткай. Так, у Грузіі ніхто не звяртае ўвагі на правілы дарожнага руху. Пешаходы пераходзяць вуліцу і нават праспекты з трохпалосным рухам дзе ім захочацца. Адзін выпадак, які вельмі мяне ўразіў, на мой погляд, добра ілюструе сітуацыю на дарогах Тбілісі. Уявіце: дарога, пешаходны пераход, перад ім – святлафор. На чырвонае святло спыняецца кіроўца, прапускаючы бабулю. І адразу пачынаецца дзікая какафонія сігналаў машын, што ўсталі за ім: іх уладальнікі не разумелі прычыны затрымкі.

Такое ўражанне, што аўтамабільны клаксон – галоўны аргумент ва ўсім дарожным руху. Ім папярэджваюць іншых кіроўцаў пра абгон, "зганяюць" з праезнай часткі пешаходаў, патрабуючы саступіць ім дарогу. Усё гэта я адчуў на сабе, калі накіраваўся ў гарадок Сігнахі, які знаходзіцца ў 110 кіламетрах на ўсход ад сталіцы Грузіі.

Трапіць туды я шчыра раю ўсім вандроўнікам з Беларусі. У 2007 годзе Сігнахі быў аб'яўлены нацыянальным праектам і атрымаў неафіцыйную назву "Горад закаханых". Галоўная адметнасць – сцены мясцовай крэпасці, пабудаваныя ў XVIII стагоддзі. Іх даўжыня – 4,5 кіламетра па перыметры. Прычым на некаторыя башні можна нават залезці. Іншыя гарадскія будынкі былі рэканструяваны, каб прывабіць турыстаў. Пакуль гэта мэта цалкам не дасягнута. Але прыгажосць горада ўражвае. Нездарма яго называюць маленькай Італіяй.

Маршрутка з Тбілісі ідзе каля дзвюх гадзін (з улікам таго, што трэба яшчэ выехаць з горада). Але ў Сігнахі я дабраўся… за 80 хвілін. З такой хуткасцю не ездзіў ніколі! Уражанне, што трапіў у балід "Формулы-1".

Цікава, што грузінскія кіроўцы "ліхачаць" толькі ў сваёй краіне. Сябры, якім давялося перасякаць на таксі грузінска-армянскую мяжу, расказвалі, што ў Арменіі грузіны адразу супакойваюцца і спыняюцца перад кожнай бабуляй, што набліжаецца да пешаходнага пераходу.

Зрэшты, цяперашняе становішча на дарогах – ужо сведчанне прагрэсу. Як расказваюць падарожнікі са стажам, пасля рэформы паліцыі, якую правёў Міхаіл Саакашвілі, у Тбілісі паболела пешаходных пераходаў. Раней жа сітуацыя была, прыкладна як у азербайджанскім Баку, дзе пераходаў наогул няма, а гаспадаром па дарозе адчувае сябе толькі чалавек за рулём.

Грузінскае каханне Караткевіча

Не ўсе ведаюць, што лёс **Уладзіміра Караткевіча** звязаны з Тбілісі. У свой час я знайшоў у часопісе "Полымя" ўспаміны аднаго з сяброў Уладзіміра Сямёнавіча. Гаворка ішла пра грузінку Натэлу. Сцвярджалася, што ў Караткевіча з ёй быў непрацяглы, але вельмі яркі раман на пачатку 1960-х. *"Калі мы вучыліся на Вышэйшых сцэнарных курсах, Валодзя быў захоплены грузінкаю – разумнай і высокаадукаванай жанчынай,* – згадваў украінскі пісьменнік Мікалай Амельчанка. – *Гэтая жанчына часта прыязджала да яго з Грузіі, тайком начавала ў інтэрнаце. Тайком, таму што ні яна, ні Валодзя не хацелі, каб сябры, паэты, якія жылі побач, ведалі пра гэтую сувязь. Грузіны асуджалі тых жанчын, якія мелі пазашлюбныя стасункі з рускімі, хоць самі рабілі гэта з вялікай ахвотаю. (…) У мяне ёсць фатаграфія, на якой яны зняты ўдваіх побач, нібыта муж і жонка. На адвароце яе даволі жартаўлівы надпіс: "Геніяльнаму ўкраінскаму пісьменніку ад грузінскага і беларускага геніяў"*.

Пазней я адшукаў яе прозвішча. Жанчыну звалі **Натэла Анашвілі**. Яна была навукоўцам (у 1970 годзе абараніла ў Тбіліскім універсітэце кандыдацкую дысертацыю па філалогіі) і празаікам, аўтарам некалькіх зборнікаў. У аддзеле рэдкіх кніг і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАНБ я знайшоў лісты Натэлы да беларускага класіка. На іх быў пазначаны і адрас: Тбілісі, вуліца Багдадская, 10.

Інтэрнэт падказаў, што сама Натэла Анашвілі памерла ў 2005 годзе. Але, можа, па тым адрасе пражывае хтосьці з яе сваякоў? Таму падчас наведвання Тбілісі я накіраваўся на Багдадскую, якая пазней атрымала назву вуліца Рычарда Холбрука.

Спачатку мне пашанцавала. Сярод жыхароў дома адшукаўся адзін чалавек, які жыў у ім з моманту будаўніцтва – з 1959 года! Ён добра памятаў Анашвілі. Але высветлілася, што жанчына пражыла там у аднапакаёвай кватэры літаральна некалькі гадоў, а потым пераехала невядома куды. Мужа і дзяцей на той момант у яе не было. Таму гэтая нітка для расследаванняў абарвалася. Дарэчы, мае лісты ў тую ж Акадэмію навук Грузіі, дзе пэўны час працавала Анашвілі, засталіся без адказу. Таму ў біяграфіі нашага класіка і ў гісторыі яго грузінскага кахання па-ранейшаму застаюцца «белыя плямы». Можа, яны запоўняцца падчас майго наступнага падарожжа ў Грузію?

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

Фота аўтара.

ЗЕМЛЯКІ

Дзмітрый ГУРЧОНАК:

«Эміграцыя была выклікана эканамічнымі прычынамі»

Дзмітрый Гурчонак раней працаваў на адным з прадпрыемстваў Наваполацка. Атрымліваў мізэрныя грошы і думаў, як змяніць жыццё. Ужо некалькі месяцаў новапалачанін вучыцца і працуе ў чэшскім Брно. Дзмітрый распавёў "Народнай Волі" аб сваім ад'ездзе і ўмовах жыцця за мяжой.

– Напрыканцы мінулага года я ўбачыў аб'яву ў інтэрнэце аб наборы студэнтаў на курсы чэшскай мовы, – кажа Дзмітрый. – У мяне былі мінімальныя грошы, якіх хапала на ад'езд, часткова дапамаглі бацькі.

У Брно я жыву трэці месяц, а да гэтага працаваў механікам у наваполацкай будаўнічай арганізацыі. За сваю работу як малады спецыяліст я атрымліваў 2 мільёны беларускіх рублёў. Зразумела, што жыць на такія грошы не хочацца, таму мая эміграцыя была выклікана выключна эканамічнымі прычынамі. Губляць мне не было чаго, і я вырашыў паспрабаваць.

– А чаму менавіта Чэхія?

– Справа не толькі ў аб'яве аб вучобе. Чэхія – найбольш танная дзяржава для эмігрантаў. З'ехаць вучыцца можна ў любую краіну, але тут ёсць магчымасць атрымаць бясплатную адукацыю.

– Колькі грошай ты выдаткаваў на афармленне ўсіх дакументаў?

– У Брно ўжо трэці год жыве мая сяброўка з Наваполацка, якая і дапамагла мне з паперамі. Гэта, вядома, многае спрасціла. Я аплаціў паўгадавы курс чэшскай мовы (кошт 1500 долараў), у Мінску паспяхова прайшоў сумоўе і на гэтай падставе атрымаў студэнцкую візу.

Дарога з Мінска з перасадкамі ў Варшаве і Празе абышлася ў 1 мільён беларускіх рублёў. У цэлым на ад'езд спатрэбілася 2,5 тысячы долараў, а таксама на жыццё расходую 250–300.

– Што было самым складаным першы час?

– У паўсядзённым жыцці чэхі размаўляюць толькі на роднай мове. Я валодаю англійскай, але гэтага аказалася недастаткова. Частка насельніцтва Брно ведае англійскую або рускую мовы, але карыстаюцца яны выключна сваёй. Таму цяжкасці былі з-за моўнага бар'ера, бо да прыезду я не ведаў ніводнага чэшскага слова. Цяпер я разумею і магу размаўляць на чэшскай мове.

– Беларусы ў групе навучаюцца?

– Так, моладзь з Мінска, Наваполацка, Віцебска і Гомеля. Таксама шмат рускіх і ўкраінцаў. Прычыны ад'езду ва ўсіх аднолькавыя – нізкія заробкі, нежаданне жыць у бяспраўным грамадстве.

Парадокс, але ў Чэхіі замежніку пачаць свой бізнес лягчэй, чым у роднай Беларусі. Таму аб вяртанні ў Беларусь не можа быць і гаворкі, у Наваполацку я сябе не бачу.

– Ты здымаеш кватэру?

– Універсітэт дае цалкам камфартабельны інтэрнат. За пакой на дваіх я плачу каля 140 долараў (гэта танней арэнды кватэры). Тут невялікая кухня, халадзільнік, душ, туалет. У апошні час жыву адзін, сусед з'ехаў, а да мяне нікога не падсялілі.

– Прыезджаму складана працаўладкавацца?

– Ужо з другога тыдня знаходжання ў Брно я шукаў работу. Адпраўляў рэзюмэ, хадзіў у фірмы і агенцтвы, але ніхто не хацеў браць чалавека без ведання мовы. Праз месяц я знайшоў рускамоўную кампанію, якая дапамагае працаўладкавацца. Першы час я разносіў рэкламныя ўлёткі па паштовых скрынях, пазней, калі крыху вывучыў мову, знайшоў вакансію на заводзе.

Цяпер я самастойна аплачваю арэнду пакоя і сваё пражыванне. Кваліфікаваны спецыяліст у Беларусі зарабляе каля 400 долараў, гэтыя грошы (і нават больш) я атрымліваю, працуючы не па прафесіі і сумяшчаючы работу з вучобай.

– А беларускі дыплом аб вышэйшай адукацыі можа спатрэбіцца ў Чэхіі?

– Калі чалавек прыязджае з дыпломам, ён можа звярнуцца ва ўніверсітэт. Напрыклад, я скончыў машынабудаўнічы факультэт у Полацку і падаў дыплом на разгляд у Тэхнічны ўніверсітэт у Брно, гэтая паслуга каштуе 500 крон.

Не ведаю, па якіх крытэрыях ацэньваюць дакументы (экзамены здаваць не трэба), але праз паўтара месяца мне выдалі пацвярджэнне аб тым, што дыплом ПДУ з'яўляецца аналагам падобнага дакумента чэшскай вышэйшай школы. Гэта значыць, што цяпер я магу працаўладкавацца па прафесіі ў Чэхіі як малады спецыяліст.

– Займаешся пошукам работы?

– Усё зноў упіраецца ў веданне чэшскай мовы. На дадзены момант я не валодаю ёй на выдатным узроўні. І зноў жа не кожны працадаўца зацікаўлены ў прыёме іншаземца. Але, думаю, што гэта ўсё вырашальна. Магчыма, што буду паступаць ва ўніверсітэт і атрымліваць другую адукацыю.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ВАС ЦІКАВІЦЬ…

Дык усё ж Рада Беларускай Народнай Рэспублікі – гэта на сённяшні дзень міф ці рэальнасць?

З такім пытаннем звярнулася ў рэдакцыю наша сталая чытачка Марыя Курганская.

Лепшым адказам на яго, мяркуем, можа быць першапалосная публікацыя ў красавіцкім нумары газеты "Беларус" пад назвай "Сэсія Рады Беларускай Народнай Рэспублікі". Змяшчаем яе ў "Народнай Волі" без скарачэнняў і з захаваннем арфаграфіі, якой прытрымліваецца беларуская эміграцыя ў Злучаных Штатах Амерыкі.

Сэсія Рады Беларускай Народнай Рэспублікі

"19 сакавіка ў Нью-Ёрку адбылася чарговая XXIX Сэсія Рады Беларускай Народнай Рэспублікі. Сэсія Рады БНР – найвышэйшая інстанцыя ў працы Рады. Паводле Статуту Рады БНР Сэсіі праходзяць кожныя два гады. На сёлетняй Сэсіі былі заслуханыя справаздачы старшыні, скарбніка і профільных сакратарыятаў, а таксама былі абмеркаваныя ўнутраныя пытаньні працы Рады БНР.

Удзельнікі Сэсіі абмеркавалі ўнутрыпалітычную сытуацыю ў Беларусі і міжнародную палітыку ў рэгіёне. У выніку былі прынятыя некалькі рэзалюцыяў, у тым ліку рэзалюцыя "Аб уцягваньні Беларусі ў зону вайсковых інтарэсаў Расеі", у якой Рада выказвае занепакоенасць здольнасьцю Ўзброеных Сілаў Беларусі ў цяперашнім іх стане абараніць незалежнасьць дзяржавы і патрабуе як мага хутчэйшага вываду расейскіх ваенных аб'ектаў зь Беларусі. У асобнай рэзалюцыі аб стаўленьні Захаду да рэжыму А.Лукашэнкі Рада БНР крытыкуе цяперашнюю палітыку ЭЗ адносна Беларусі як недальнабачную і асуджае зьняцьцё санкцый без выкананьня афіцыйным Менскам ранейшых патрабаваньняў адносна дэмакратызацыі і правоў чалавека.

Таксама былі прынятыя рэзалюцыя з нагоды 30-годдзя аварыі на Чарнобыльскай АЭС і рашэньне аб узнагародах Рады БНР. Акрамя гэтага, на Сэсіі была ўзгаданая нядаўняя рэзалюцыя Рады БНР, у якой патрабуецца неадкладнае вызваленьне расейскімі ўладамі ўкраінскага афіцэра Надзеі Саўчанкі. У другой палове паседжаньня Сэсіі адбыліся выбары старшыні Рады, заступнікаў старшыні і складу Прэзыдыюму.

На пасаду старшыні Рады БНР была прапанаваная і пераабраная Івонка Сурвілла. Першым заступнікам старшыні пераабраны Сяргей Навумчык, заступнікамі пераабраны Вячка Станкевіч і абраны Мікола Пачкаеў.

Падсумоўваючы вынікі працы Сэсіі, Старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла адзначыла: "У цяперашні час, калі ўзмацняюцца агрэсіўныя памкненні Расеі, роля Рады БНР як легітымнага прадстаўніка інтарэсаў незалежнай і вольнай Беларусі робіцца важнейшаю. Рада надалей працягне сваю працу згодна з мандатам Усебеларускага Зьезду 1917 г. і трыма Устаўнымі граматамі 1918 г.".

Каны. Усмешка для фотаўспышак

Ірландская актрыса Рут Нега пазіруе канскім фатографам, прадстаўляючы сваю новую кінастужку.

ИХ НРАВЫ

«Динозавры» и Канны

На 69-й Каннский кинофестиваль Жерар Депардье прибыл в рамках промоушна нового фильма с его участием «Тур де Франс». И сразу подверг критике церемонию открытия, обвинив ее в приверженности порнографии. Об этом он заявил в воскресенье в интервью местной газете Nice matin: «Сегодня всем владеют деньги, а это не имеет к кино никакого отношения. Канны этого не заслуживают. Рокко Сиффреди поднимается по Каннской лестнице, вместе с ним – две-три девицы в платьях не выше причинного места, и все только об этом говорят, по телевизору только их и показывают. Это чистая порнография».

На конкурсе, который, как всегда, проходит на Лазурном берегу Франции, в этом году принимают участие 20 полнометражных фильмов, среди режиссеров-конкурсантов – Педро Альмодовар, Джим Джармуш, Джефф Николс, Оливье Ассайас, Кен Лоуч, Жан-Пьер и Люк Дарденны, Пол Верховен, Шон Пенн и другие.

Кристиан Линдберг, журналист из Дании, написал, что Канны превращаются в фестиваль динозавров: «В Каннах давно стало традицией, что те, кто хотя бы раз получил доступ на знаменитую красную ковровую дорожку в основной конкурсной программе, возвращаются снова и снова. Например, в этом году пора спросить: неужели нет молодых талантов на смену 78-летнему Кену Лоучу, 63-летнему Джиму Джармушу, 66-летнему Педро Альмодовару или братьям Дарденн (62 и 65 лет)?

Белорусских картин в основном конкурсе нет. Впрочем, как и российских. От нашей страны в секции короткометражного кино покажут фильм «Одной крови» режиссера Дмитрия Семенова-Олейникова, которое он снял за свой счет.

Виктория ДРОЗД.

РАЗБОР ПОЛЕТОВ

В какую круглую сумму

белорусским налогоплательщикам обошелся престижный международный конкурс, в котором наш Саша Иванов даже не дошел до финала?

Сомнительный успех

Вначале напомним, что подготовкой **Александра Иванова** к конкурсу занимался известный российский продюсер **Виктор Дробыш**. Молодого артиста из Гомеля продюсер заметил во время его участия в телепроекте «Главная сцена», где Иванов дошел до финала. Примечательно, что Александр, выступавший под псевдонимом IVAN, больше известен в России, чем в Беларуси.

На следующий день после выступления IVANа, когда в Беларуси многие горевали, что парень пролетел мимо финала, в продюсерском центре Виктора Дробыша «Народной Воле», как ни странно, сказали, что считают выступление артиста удачным.

Сам Виктор Дробыш в одном из недавних интервью также сказал, что гордится выступлением Иванова: *«Я считаю, что Саша достойно спел, номер был хороший. И известность артиста выйдет совершенно на другой уровень».*

Мнение об успехе Иванова не совсем разделяет известный белорусский продюсер **Максим Алейников**. Он считает, что для успеха на «Евровидении» необходимо сменить систему отбора исполнителей на конкурс.

«Если называть вещи своими именами, то конкурсантом на «Евровидение-2016» от Беларуси стал Виктор Дробыш, а не его малоизвестный протеже, – писала пресса о выступлении нашего артиста. – Малоизвестному Александру Иванову ничего не светило даже в национальном отборочном туре без вмешательства маститого продюсера».

За чей счет гуляем?

Об общей сумме затрат на подготовку и выступление на «Евровидении» в команде российского продюсера не говорят. Сам Виктор Дробыш лишь однажды обмолвился, что только на номер артиста потрачено около 100 тысяч евро.

Старательно обходят конкретные цифры и в Белтелерадиокомпании.

Вот что ответила на вопрос о том, в какую конкретную сумму обошелся в этом сезоне вояж на конкурс руководитель пресс-службы Белтелерадиокомпании **Светлана Смоленская-Красковская**.

«Белтелерадиокомпания как единственный в нашей стране член Европейского вещательного союза с 2013 года при участии и поддержке которого ко взрослому конкурсу «Евровидение» занимается исключительно организационных функциях. Однако это не значит, что мы ни за что не платим, а только руководим. Мы оплачиваем ежегодный взнос (это весомая приличная сумма, но конкретные цифры я вам, к сожалению, не назову). На наших плечах также оплата проезда и проживания всей делегации на «Евровидении», заказ и оплата комментаторской позиции, расходы, связанные с прямой телевизионной трансляцией конкурса.

Когда Беларусь на «Евровидении» представлял Тео (Юрий Ващук), Белтелерадиокомпания взяла на себя еще и функции продюсера, соответственно, затратив немного увеличилась. Мы оплачивали и номер, и аранжировки, и костюмы».

Кстати, для каждой страны ежегодный вступительный взнос свой. У основных спонсоров конкурса (Великобритании, Франции, Германии, Испании и Италии) сумма могут достигать 350 тысяч евро. Что касается организационных расходов, то они превышают стоимость взносов. Например, по сообщениям ирландских СМИ, местному телеканалу в 2012 году пришлось заплатить чуть больше 250 тысяч евро за трансфер и проживание двух исполнителей и 19 человек из их команды. Один авиаперелет с пересадкой (между Дублином и Баку не было прямых рейсов) обошелся в 16 тысяч евро. Поэтому и у Беларуси набор базовых расходов на «Евровидение» каждый год разный.

Примечательно, что далеко не для всех стран взносы оказываются посильными. Из-за финансовых проблем отказалась от участия в «Евровидении» Португалия, а Румынию отстранили от «Евровидения-2016» из-за долгов перед Европейским вещательным союзом в размере 16 миллионов франков.

«Такая сложная бухгалтерия, – поясняет «Народной Воле» один из экспертов, имеющих отношение к телевизионной кухне. – Взносы в Европейский вещательный союз включают в себя целый комплекс различных услуг: обучение, обмен опытом, получение контента, права для использования в собственных новостях, участие в совместных проектах, распространение своей информации и т.д. "Евровидение" – всего лишь один из совместных проектов, там взнос, если не ошибаюсь, отдельный – что-то около 64 тысяч швейцарских франков».

Композитор и звукорежиссер **Леонид Ширин** говорит, что последние годы белорусские артисты едут на «Евровидение» фактически за свой счет.

«Страна оплачивает только взнос в Европейский союз, а артист едет сам, – говорит Ширин. – Артисты ищут деньги на номер, костюмы и прочие сопутствующие вещи. Оплачиваются только билеты, проживание.

Понятное дело, нужно стремиться к тому, чтобы привезти с «Евровидения» к себе на родину – это такой запоминающийся момент: мы победили! Но с другой стороны, наверное, лучше, если мы на эти средства поможем талантливым детям».

Сохранить достоинство

Музыкальный продюсер и автор многих популярных текстов песен **Владимир Кубышкин** – один из немногих, кто открыто говорит: в этом сезоне Беларусь провально выступила на «Евровидении».

«Беларусь на «Евровидении» реально может показать себя с самой лучшей стороны, – говорит он. – Но этот конкурс у нас за копейки приватизирован. Если посмотреть статистику: Киркоров, Дробыш, Брейтбург... А им искренне плевать на имидж Беларуси. Им важно попасть в эфир и бесплатный информационный повод от участия в «Евровидении» в своих коммерческих интересах. Что они успешно и делают из года в год.

Вы говорите, что Дробыш и компания довольны выступлением IVANа? На мой взгляд, они все дружно облажались. Хотя, возможно, их бухгалтерия говорит о другом, они не глупые люди и, думаю, сумели сделать деньги. Просто все коммерческие задачи и ожидания Беларуси от участия в «Евровидении» – совершенно разные вещи.

В любом случае я твердо уверен: инвестировать государственные средства в искусство, культуру, спорт – гораздо целесообразнее, чем финансировать промышленность, отпугивающую население. И совсем не важно, какое место займет Беларусь на «Евровидении». Важно не отдавать все на откуп российским бизнесменам, а делать самим. Это очень важно – сохранить достоинство. Которого в этом году не было даже в глазах артиста, представляющего Беларусь. В этот раз и IVANа, и страну в очередной раз просто использовали...»

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

НЕЗАШОРАНЫМ ВОКАМ

Лявон БАРШЧЭЎСКІ, дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання

Не толькі пра хакей...

Чарговы чэмпіянат свету па хакеі, які сёлета адбываецца ў Маскве і Санкт-Пецярбургу, стаў халодным душам і для сапраўдных аматараў гэтага віду спорту, і, думаю, для арматы беларускіх хакейных чыноўнікаў і каляхакейных дзеячаў. Нацыянальная зборная Беларусі, кіраўніцтва якой перад пачаткам турніру заяўляла аб сваіх амбітных прэтэнзіях на медалі чэмпіянату, прайграла не толькі вельмі аўтарытэтным зборным Канады і Фінляндыі, але і на чвэрць студэнцкай камандзе ЗША, і нават камандам Германіі і Венгрыі (якая перад гэтым апошні раз выйгравала матч у групе "А" ажно ў 1939 годзе!). У выніку беларусы апынуліся на мяжы вылету з ліку 16 мацнейшых хакейных нацый. Дзякуй Богу, гэтага не адбылося дзякуючы перамозе над камандай Францыі – 3:0.

Я, безумоўна, за тое, каб наш хакей развіваўся. Але любое развіццё чаго-небудзь у свеце мае свае кошты. І тут я хацеў бы, каб мы ўсе прызадумаліся. Крыху больш за паўтара месяца таму ў лепшы свет адышоў народны паэт Беларусі Ніл Гілевіч. Апошнія амаль што дзесяць гадоў свайго жыцця ён збольшага займаўся тым, што рыхтаваў і выдаваў накладам у некалькі дзясяткаў асобнікаў збор сваіх твораў. Выдаваў, адкладваючы пэўную суму з кожнай пенсіі! Урэшце з'явіліся ладныя 23 тамы гэтага збору, хоць сам народны паэт прызнаваўся, што нявыдадзеным застаўся яшчэ з дзясятак тамоў такога самага аб'ёму.

2 сакавіка 2014 года нас пакінуў яшчэ адзін народны паэт – Рыгор Барадулін, самы большы збор твораў якога складаў чатыры тамы (выйшаў яшчэ ў 1990-я гады), пры тым што астатнія творы, выдадзеныя асобнымі кнігамі, і нявыдадзеныя рукапісы напэўна, занялі б яшчэ паўтара дзясятка кніг такога ж аб'ёму!

Поўны збор твораў народнага пісьменніка Васіля Быкава рыхтуецца некалькімі прыватнымі асобамі, і за апошнія ўжо больш як 10 гадоў з друку – у прыватным выдавецтве – выйшлі поўныя дзевяць тамоў і першая кніга дзясятага – з запланаваных чатырнаццаці. Зусім нічога не чуваць пра выданне Поўнага збору твораў народнага пісьменніка Янкі Брыля... Беларускае дзяржаўнае выдавецтва "Мастацкая літаратура" адхрысцілася ад выдання па-беларуску (не такога вялікага, бо шасцітомнага) збору твораў нашага Нобелеўскага лаўрэата Святланы Алексіевіч: паводле яе ўласных слоў, высокі чыноўнік выдавецтва сказаў, што ў іх "і так ляжыць каля пяці соцень рукапісаў".

Нехта з чытачоў, магчыма, скажа: ну, кнігавыдавецтва наогул павінна быць прыватнай справай, бо дзе ж дзяржаве ўзяць грошы на ажыццяўленне такіх праектаў? З такой думкай я паспрачаюся. У славянскім (дый не толькі ў славянскім) свеце традыцыйна даробак нацыятворчых пісьменнікаў быў аб'ектам асаблівага клопату адпаведнай дзяржавы. Прывяду толькі некалькі прыкладаў. У суседняй Украіне працягваецца выданне Збору твораў Івана Франко, аб'ём якога ўжо перасягнуў паўсотні ёмістых тамоў! Уся творчая спадчына Тараса Шаўчэнкі, Лесі Украінкі, Міхайлы Кацюбінскага і многіх іншых знакавых украінскіх літаратараў ужо не раз выдадзена і перавыдадзена менавіта за бюджэтныя сродкі. Рашэннем сейма Рэспублікі Польшча Міністэрства культуры гэтай краіны ў канцы 1990-х гадоў цалкам прафінансавала выданне чарговага Поўнага збору твораў Адама Міцкевіча ў 18 тамах (пазней аналагічныя захады былі ажыццёўлены ў дачыненні да Чэслава Мілаша, Віславы Шымборскай і іншых). Пра тое, як суседзі-расіяне адзначалі юбілейныя даты Пушкіна ці Лермантава ці як зрабілі харваты з выданнем спадчыны Міраслава Крлежы, нават не буду ўзгадваць...

Для мяне рэч бясспрэчная: выданне поўных збораў твораў паэтаў і пісьменнікаў, якія насілі званне народных, – справа дзяржавы і яе навуковых інстытуцый. Пагатоў, дзяржава як бы і не адбірала ў іх гэтых званняў...

Дзеля справядлівасці адзначу, што ў беларускім дзяржбюджэце знайшліся грошы, каб падтрымаць выданне спачатку васьмітомнага, а потым 23-томнага выдання твораў Івана Шамякіна, васьмітомніка Івана Навуменкі. Падазраю, аднак, што ім пашанцавала толькі таму, што яны пры жыцці не дапускалі вострых крытычных заўваг на адрас дзеючай улады (між іншым, у адрозненне ад тых жа Шаўчэнкі, Франко, Лесі Украінкі, Брыля, Быкава, Барадуліна, Гілевіча).

І вось тут я на кароткі час зноў вярнуся да хакейнай тэмы. З паведамленняў прэсы вядома, што дзяржава штогод укладае многія мільёны долараў ва ўтрыманне трох з паловай дзясяткаў хакейных клубаў, сярод якіх львіную долю забірае, вядома ж, мінскае "Дынама" (якім, да слова, апякуецца дзяржаўнае ведамства, Міністэрства ўнутраных спраў). Цяжка нават сабе ўявіць, колькі бюджэтных грошай ужо ўкладзена і ўкладаецца ў будаўніцтва шматлікіх лядовых палацаў у вялікіх і нават у малых гарадах нашай краіны! Усё гэта па вялікім рахунку мае той вынік, пра які гаварылася вышэй.

Між тым спецыялісты кажуць, што гадавога заробку аднаго беларускага хакеіста не самага высокага ўзроўню (зрэшты, хакеістаў экстракласа ў нас на сёння, папраўдзе, і няма) хапіла б, каб выдаць поўны збор твораў каго-небудзь з нашых народных... Яшчэ адной такой зарплаты было б дастаткова, каб забяспечыць годны ўзровень выплат народным і заслужаным артыстам нашых драматычных тэатраў, сапраўды "залатым галасам" Нацыянальнай оперы, выбітным вучоным "непрыкладной" сферы... А калі скараціць бюджэтныя выдаткі на існаванне хоць бы адной, нават не самай вядомай, хакейнай каманды, можна было б наогул годна правесці шырока абвешчаны і разрэкламаваны Год культуры!

Не буду казаць тут пра тое, што непрапарцыянальна вялікія капіталаўкладанні ў беларускі хакей прымушаюць сядзець на паўгалодным пайку іншыя віды спорту, у якіх беларусы традыцыйна дасягалі куды большых вяршыняў. З камандных відаў да такіх, безумоўна, адносіцца гандбол, але куды большая падтрымка, пэўна ж, была б патрэбна прадстаўнікам індывідуальных відаў – лёгка- і цяжкаатлетам, барцам, фрыстайлістам, біятланістам, весьлярам ці плыўцам...

Цяпер жа беларускі падаткаплацельшчык павінен цешыцца, назіраючы па Нацыянальным тэлебачанні (!), як на чарговыя Каляды ў Беларусь (відаць, што не на свае крэўныя...) прыязджаюць нікому не вядомыя хакеісты-аматары ледзьве не з дзясятка краін свету і адна фактычна прафесійная каманда (на чале з... самі ведаеце кім) іх упэўнена перамагае.

Кажуць, што ў багатых свае прыхамаці. Але тое ж у багатых...

Лявон БАРШЧЭЎСКІ.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

(Працяг. Пачатак у №№3–20, 22, 24, 26–34, 36, 37.)

90. На чыім баку былі беларусы ў вайне 1812 года?

У тыя трагічныя для Беларусі паўгода, ад Купалля да Калядаў 1812 года, пакуль ішла вайна, нашы прадзеды апынуліся на абодвух – і на расійскім, і на французскім – баках.

У расійскае войска яны трапілі з папярэдніх рэкруцкіх набораў. Пасля канчатковай анексіі Беларусі толькі за 1796–1799 гады ў расійскае войска ўзялі 49 тысяч беларусаў, а з 1801 да 1812 года – 130 тысяч (гэта апрача шляхты, якая папаўняла расійскі афіцэрскі корпус).

Тэрмін службы рэкрутаў быў тады 25 гадоў, так што ўлетку 1812 года ў расійскіх шыхтах стаялі яшчэ рэкруты набору 1788 года, які праводзіўся на Полаччыне, Віцебшчыне, Магілёўшчыне, акупаваных Расіяй яшчэ ў 1772 годзе. Служылі беларускія рэкруты ў 3–7, 11, 12, 14–18, 21, 23 і 27-й пяхотных дывізіях. Гэтыя дывізіі ўваходзілі ў склад армій Барклая-дэ-Толі і Баграціёна і прынялі на сябе галоўны цяжар ваенных дзеянняў і Барадзінскай бітвы ў жніўні 1812 года.

Пакольк землі былога Вялікага Княства Літоўскага Напалеон лічыў вызваленымі з-пад расійскага прыгнёту, была ўтворана Камісія Часовага ўрада Вялікага Княства. Яна прысягнула на вернасць імператару, гэта значыць, што Беларусь фармальна была абвешчана саюзніцай Францыі.

Камісія Часовага ўрада з дазволу імператара пачала ствараць уласныя ўзброеныя сілы, якія далучаліся да напалеонаўскай арміі. Мелася на мэце стварыць 100-тысячнае войска, але рэальна паспелі выставіць для дзеючай арміі 5 палкоў пяхоты і 4 уланскія палкі. Пяхотныя палкі атрымалі нумарацыю з 18-га да 22-га, уланскія – з 17-га да 20-га.

Акрамя таго, быў сфарміраваны полк лёгкай конніцы пад камандаваннем слонімскага нараджэнца генерала Яна Канопкі, да якога далучыўся эскадрон беларускіх татараў на чале з Мустафой Ахматовічам. Да корпуса Юзафа Панятоўскага далучылася беларуская артылерыйская батарэя. Асобны полк уланаў лікам 3 тысячы шабляў выставіў сваім коштам князь Дамінік Радзівіл. На Палессі фарміраваўся 6-ы пяхотны полк.

Трэба ўзгадаць яшчэ і конныя харугвы шляхты, якія сабраліся ўжо пад канец вайны, у снежні, на заклік да паспалітага рушання. Усяго на баку Напалеона ваявалі 24 тысячы беларускіх жаўнераў – тое, што здолеў абмундзіраваць і ўзброіць Часовы ўрад Вялікага Княства.

Гэтак беларусы, апранутыя ў мундзіры расійскай і французскай армій, у многіх сутычках і бітвах той вайны вымушаны былі забіваць адзін аднаго – сусед суседа, сваяк сваяка, крэўны крэўнага.

***Подпіс да здымка:** Вайна 1812 года прынесла нашаму народу незлічоныя беды. Непамерныя рэквізіцыі, якія літаральна вымяталі з вёсак і харчовыя прадукты, і корм для жывёлы, і самую жывёлу, пустошылі Беларусь. Да гэтага дадаліся пагромы, рабункі і марадзёрства як дзеючага напалеонаўскага войска, так і дэзерціраў, дзясяткі тысяч якіх бадзяліся па лясах і дарогах. Людзі мерлі з голаду, холаду і пошасцяў. За паўгода насельніцтва нашай краіны паменела больш як на мільён чалавек. Стаўленне простых людзей да тае вайны красамоўна перадае выслоўе: "Каб француз пабіў маскаля, дый сам не вярнуўся".*

На тагачасным малюнку паказаны пажар у Бешанковічах 29 ліпеня, падчас наступлення "Вялікай арміі".

Кастусь ТАРАСАЎ.

91. Як беларусы змагаліся супраць расійскага панавання?

Існуе думка пра нібыта адвечную санлівую пакорлівасць нашага народа. Аднак не хто-небудзь іншы, а якраз нашыя продкі на працягу няпоўных ста гадоў пасля захопу Беларусі Расіяй тройчы браліся за зброю, каб вырвацца са смяротных абдымкаў імперыі.

Увесну 1794 года беларусы разам з палякамі і жамойтамі падняліся на паўстанне, якое ўзначаліў наш зямляк Тадэвуш Касцюшка.

На беларускіх землях барацьбой кіраваў палкоўнік Якуб Ясінскі, які быў гарачым прыхільнікам ідэй Французскай рэвалюцыі. Ён хацеў знішчыць прыгон, пісаў па-беларуску звернутыя да сялян вершаваныя пракламацыі. Змагары спявалі «Песню беларускіх жаўнераў».

Паўстанцы ўзялі ўладу ў Вільні, Горадні, Навагрудку, Берасці, Слоніме, Пінску, Ваўкавыску, Кобрыні, Ашмяне, Лідзе, Браславе. Але сілы былі няроўныя. Загартаваная ў захопніцкіх паходах царская армія, на чале якой стаяў А.Суравоў, задушыла паўстанне.

Барацьба з царскай уладаю, што зрабіла Беларусь калоніяй, не спынялася. Віленская студэнцкая моладзь стварыла таемнае таварыства філаматаў, моцная філія якога дзейнічала ў Полацкай піярскай вучэльні. Беларускі паэт і рэвалюцыянер Францішак Савіч у 1836 годзе арганізаваў у Віленскай медыцынска-хірургічнай акадэміі нелегальнае «Дэмакратычнае таварыства», якое працягвала традыцыі разгромленых царызмам у 1823 годзе філаматаў.

У 1831 годзе Беларусь падтрымала антырасійскае паўстанне ў Польшчы. Найбольш чынная барацьба разгарнулася ў Ашмянскім, Браслаўскім, Дзісенскім і Віленскім паветах, а таксама ў ваколіцах Белавежскай пушчы. Трохтысячны шляхоцка-сялянскі аддзел заняў і колькі дзён утрымліваў горад Дзісну. На памежжы Віцебскай і Віленскай губерняў паспяхова дзейнічаў палявы аддзел, створаны 25-гадовай графіняй Эміліяй Плятэр. Пераапранушыся ў мужчынскае адзенне, яна і сама ўдзельнічала ў баях з расійскімі акупантамі. (Адам Міцкевіч, дарэчы, напісаў у яе гонар верш "Смерць палкоўніка.)

Царызм задушыў паўстанне і ўзмацніў каланіяльны ўціск. Былі зачынены Віленскі ўніверсітэт ды іншыя навучальныя ўстановы, а таксама шэраг уніяцкіх кляштароў, бо беларускае грэка-каталіцкае духавенства падтрымлівала паўстанцаў.

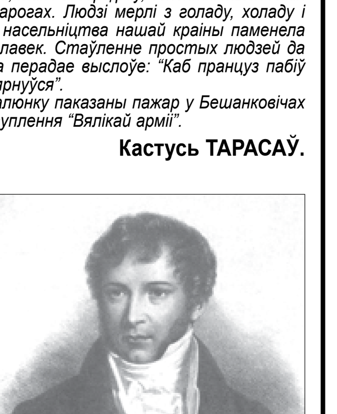
Але рэпрэсіі не паставілі народ на калені. У студзені 1863 года беларусы, як і іх браты па няволі ў Жамойці і Польшчы, зноў узяліся за зброю. У Беларусі паўстаннем кіраваў Кастусь Каліноўскі. Разам з паплечнікамі ён выдаваў па-беларуску газету «Мужыцкая праўда», якая выкрывала расійскую палітыку на паняволенай зямлі і клікала народ на змаганне. «Падумайце добра да, паматліўшыся Богу, станьма дружна за нашу вольнасць! Нас цар ніц не падмане, – не падвядуць маскалі: няма для іх у нашых сёлах ні вады, ні хлеба, для іх мы глухія і нямыя – нічога не бачылі і не чулі», – пісаў ён у адным з нумароў газеты пад псеўданімам «Яська-гаспадар з-пад Вільні».

Напачатку паўстанцы здолелі атрымаць некалькі значных перамог. Аддзел начальніка Магілёўскай губерні Людвіка Звяждоўскага заняў горад Горкі. Паўстанцы авалодалі мястэчкам Свіслач і напалі на Ружаны.

Расійскім уладам удалося падмануць значную частку беларускага сялянства (асабліва на ўсходзе Беларусі), якое паверыла, што «паны змагаюцца за вяртанне прыгону», а таму не падтрымала паўстанцаў. Ва ўсходнебеларускіх губернях паўстанне было задушана ў траўні, але на захадзе асобныя аддзелы змагаліся з карнікамі да канца 1863 года.

Царызм жорстка расправіўся з барацьбітамі за свабоду Бацькаўшчыны. Пакараных ваенна-палявымі судамі і без судоў у «Паўночна-Заходнім краі» налічвалася 18,5 тысячы. 128 паўстанцаў былі расстраляны або павешаны, 853 пайшлі на катаргу, 11.502 – у высылку.

Нягледзячы на рэпрэсіі, жорсткі прыгнёт і русіфікацыю, ідэя нацыянальнага вызвалення, за якую змагаліся беларусы, працягвала жыць. У 1884 годзе ў Пецярбургу пачаў выходзіць часопіс «Гоман», які быў органам беларускай фракцыі рэвалюцыйнай арганізацыі «Народная воля». «Гоманаўцы» вялі гаворку пра існаванне беларускай нацыі і патрабавалі яе самастойнасці пасля знішчэння царызму. Заснавальнікам сваёй фракцыі яны лічылі нашага земляка шляхціца Ігната Грынявіцкага, які ў 1881 годзе, выконваючы прысуд «Народнай волі», забіў расійскага цара Аляксандра II.

Князь Міхал Клеафас Агінскі на гравюры XIX стагоддзя. Сёння ён больш вядомы як кампазітар. У 1992 годзе славуты паланез Агінскага "Развітанне з Радзімай" нават разглядаўся ўрадавай камісіяй як адзін з рэальных варыянтаў гімна Рэспублікі Беларусь.

І ўсё ж М.К.Агінскі вызначыўся перадусім як палітычны дзеяч і змагар за незалежнасць нашай краіны. Падчас паўстання 1794 года ён увайшоў у склад кіраўнічага органа – Найвышэйшай Рады Вялікага Княства Літоўскага. На свае сродкі стварыў і ўзначаліў баявы аддзел, які зрабіў некалькі глыбокіх рэйдаў на акупаваную расійскімі захопнікамі тэрыторыю.

Уладзімір АРЛОЎ.

92. Хто такія філаматы?

У верасні 1817 года студэнты Віленскага ўніверсітэта, дзе вучылася пераважна беларуская шляхоцкая моладзь, утварылі таемнае згуртаванне, якое назвалі Таварыства філаматаў (у перакладзе з грэчаскай мовы – аматараў навук). У яго ўвайшлі самыя таленавітыя маладыя людзі, імёны якіх сталі потым шырока вядомыя ў свеце. Гэта паэт з сусветным імем Адам Міцкевіч, пачынальнік новай беларускай літаратуры і фалькларыст Ян Чачот, таленавіты паэт і грамадскі дзеяч Тамаш Зан, дзекабрыст Міхал Рукевіч, паэт і рэвалюцыянер Ануфрэй Петрашкевіч, вялікі вучоны і асветнік, нацыянальны герой Чылі Ігнат Дамейка, вучоны-арыенталіст, заснавальнік манголазнаўства ў Расіі Язэп Кавалеўскі, дырэктар Літоўскай Метрыкі ў Пецярбургу Францішак Малеўскі ды іншыя. Амаль усе філаматы былі з беларускіх губерняў. Адзіны «неліцьвін» быў старшыня Таварыства Язэп Яжоўскі, родам з Украіны.

Галоўная мэта, якую ставілі перад сабою філаматы, – асвета роднага краю. Яны вывучалі прыроду, гаспадарку, этнаграфію, фальклор, мову Беларусі і прылеглых земляў, дзеля гэтага склалі і выдалі спецыяльную інструкцыю «Геаграфічнае апісанне». Філаматы пачалі нават пісаць падручнікі па розных галінах навукі для школ, рыхтавалі выданне часопіса «Геба». Свае творы яны пісалі пераважна на тагачаснай літаратурнай мове Беларусі – польскай. Але ставілі задачу, як прызнаюць і польскія даследнікі, «збіраць песні і паданні народа і пісаць па-беларуску». Тут асабліва праявіў сябе Ян Чачот, беларускія песні якога – «Да пакіньце горла драць», «Што мы вашэці скажам» ды іншыя – спявалі на ўсіх філамацкіх сходках і ўрачыстасцях.

Для пашырэння свайго ўплыву на грамадства філаматы ўтварылі розныя філіі. Асабліва шырокі розгалас мела дзейнасць арганізаванага Тамашом Занам Таварыства прамяністых, якое потым пераўтварылася ў Таварыства філарэтаў (аматараў дабрадзейнасці).

З дапамогаю асветы філаматы мелі на мэце падрыхтаваць грамадства да барацьбы з царызмам – за вызваленне нашай Бацькаўшчыны ад расійскай акупацыі. У адным з вершаў філамат Міхал Рукевіч пісаў:

І калі паклічуць трубы
Нас у сонечны прасцяг,
Дружна ўздымем вальналюбы
Мы з Пагоняй нашай сцяг!

Патрыятычная дзейнасць філаматаў, якіх з поўным правам можна назваць пачынальнікамі ліцьвінскага (беларускага) нацыянальнага адраджэння, была перапынена ў 1823 годзе з выкрыццём Таварыства. Большыня філаматаў і філарэтаў трапіла ў турму, найбольш актыўныя з іх былі высланы з роднай зямлі ў глыбіню Расіі. Але і пасля гэтага яны працягвалі змаганне. Напрыклад, ацалелы ад рэпрэсій Міхал Рукевіч арганізаваў на сваёй Беласточчыне сярод афіцэраў Літоўскага корпуса царскай арміі згуртаванне «Вайсковыя сябры», якое ў віхурыстым снежні 1825 года мужна падтрымала паўстанне на Сенацкай плошчы Пецярбурга.

Кастусь ЦВІРКА.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Зміцер САНЬКО.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 23 МАЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.50 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.30 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.20 «Клуб редакторов».
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 13.05 «Второй шанс». Сериал.
14.50, 16.30 «Сваты-3». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
17.40 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Арена».
20.00 «Форум».
21.00 «Панорама».
21.45 «След». Сериал.
00.10 «День спорта».
00.20 «Аполлон 18». Худ.фильм.

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 10.20, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Удиви меня».
10.55 «Азбука вкуса».
11.30 «Классная школа». Сериал.
14.05, 23.10 «Орел и решка. Шоппинг».
15.00 «Кости». Сериал.
17.55 «Воронины». Сериал.
19.15 «Суперлото».
20.05 «Человек-невидимка».
21.10 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
22.10 «КЕНО».
22.15 «Репортер».
00.05 «Быть человеком». Сериал.

Беларусь 3
07.00 "Дабранак".
07.35, 16.20, 18.45, 21.00 "Калейдаскоп".
07.50, 11.45, 21.15 "Размаўляем па-беларуску".
08.00 "Позняя сустрэча". Маст.фільм.
09.20 "Міхаіл Круг. Сяброў не забываюць".
10.25 "Сто песень для Беларусі".
11.20 "Наперад у мінулае".
12.20 "Музеі Беларусі".
12.50 "Варажба па рамонку". Маст.фільм.
14.30, 21.50 "Час кіно".
14.35 "Рэгіна". Маст.фільм.
16.35 "Лёс чалавека". Маст.фільм.
18.15, 00.05 "Дыяблог".
19.05 "Каб жылі іншыя".
19.45 "Талаш". Серыял.
20.40 "Калыханка".
21.55 "Парашуты на дрэвах". Маст.фільм.
00.30 "Геапалітыка: свет за тыдзень".

Беларусь 5
07.30, 18.50, 20.55 «PRO-спорт».
07.40, 16.40 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.20 Автоспорт. Чемпионат Восточной Европы по дрифтингу.
10.25 Гандбол. Чемпионат Беларуси.
11.50, 13.45 Хоккей. Чемпионат мира.
16.00 Хоккей. Чемпионат мира. Обзор.
16.15 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
18.15 «Гандбол над Бугом».
18.55 Футбол. Чемпионат Беларуси. ФК «Слуцк»– «Крумкачы».
21.25 «Овертайм».
21.55 Теннис. «Ролан Гаррос».

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.20 «Время покажет».
17.00 «Давай поженимся!».
18.20 «Обратный отсчет».
18.55 «Жди меня».
20.00 «Время».
21.05 «Дело принципа».
22.15 «Другая земля». Худ.фильм.
23.50 «Тихий дом» на Каннском кинофестивале».
00.20 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Что происходит».
12.40 «Вся Россия».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Марьина роща». Сериал.
19.10, 20.50 «Аромат шиповника». Сериал.
21.55, 23.10 «Миндальный привкус любви». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Ты не поверишь!».
15.00, 16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Пес». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.25 «Большой завтрак».
10.05 «Дальние родственники».
10.40 «Семейные драмы».
11.35 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Наше дело».
14.05 «Такова судьба».
14.55 Концерт Михаила Задорнова.
15.55 «Части света».
16.50 «Большой город».
18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Документальный проект».
21.00 «Две звезды на СТВ».
23.00 «Военная тайна».
00.50 «Парк культуры и отдыха». Худ.фильм.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Беларусь сегодня».
09.30 «Северный ветер». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем».
13.45 «Фокус-покус». Худ.фильм.
15.30 «Дела семейные».
16.20, 02.25 «Народы России».
17.20 «Адвокатессы». Сериал.
19.20 «Немного не в себе». Сериал.
21.05 «Дом на обочине». Худ.фильм.
22.55 «Пелагия и белый бульдог». Сериал.
23.45 «Слово за слово».
00.45 «Не может быть!». Худ.фильм.
03.15 «Надежда». Сериал.

Россия Культура
07.00 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15, 14.50, 18.25, 20.45, 23.25 «Карамзин-250».
11.20 «Случайная встреча». Худ.фильм.
12.25 «Линия жизни».
13.25 «Валентин и Валентина». Худ.фильм.
15.10 «Михаил Булгаков. Черный снег».
16.05, 22.00 «Наука без границ». «Наш второй мозг».
17.00 «Баллада о солдате». Худ.фильм.
18.30 П.И.Чайковский. Концерт №1 для фортепиано с оркестром.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Сати. Нескучная классика...».
20.50 «Правила жизни».
21.15 «Тем временем».
23.00 «Свидетели времени».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Энигма. Сэр Андраш Шифф».
00.35 «Иосиф Бродский. Письмо в бутылке».
01.00 Р.Шуман. Симфония №1 «Весенняя».
02.40 Фортепианные миниатюры С. Рахманинова.

Белсат
07.00 "ПраСвет".
07.35, 13.05 "Зона "Свабоды".
08.10 "Форум".
08.55, 15.20 "Людскія справы: сухоты – арышт без прысуду".
09.25 "Сенсацыі ХХ стагоддзя". Серыял.
10.15 "Два на два".
10.50 "Эксперт".
11.20 "Гвардыя". Серыял.
12.10 "Невядомая Беларусь": "25". Дак.фільм.
13.40 "Хайтарма". Маст.фільм.
15.10 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
15.55 "Mad Men. Утрапёныя-4". Серыял.
16.40 "І-тым (E-team)". Дак.фільм.
18.10 "Загадкі беларускай гісторыі": "Тарнова. Ад маёнтка да камуны".
18.30, 19.30, 00.35-02.15 "Студыя "Белсат".
19.00 "Асабісты капітал".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Зоры не спяць".
22.15 "Кінаклуб": "Папуша".
22.30 "Папуша". Маст.фільм.

ВТОРНИК, 24 МАЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.25 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.50 «Зона Х».
09.10, 22.05 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 «Гречанка». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 00.55 «Отец Матвей». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.05 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.40 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
10.10 «Обмани меня». Сериал.
11.10 «Копейка в копейку».
11.45 «Разрушители мифов».
12.50, 17.20 «Воронины». Сериал.
14.35 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30, 00.25 «Пин-код».
16.15 «Закрытая школа». Сериал.
19.00 «Не родись красивой». Сериал.
21.10 «Битва экстрасенсов. Третья мировая».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.15 «Быть человеком». Сериал.

Беларусь 3
07.00 "Дабранак".
07.35, 12.25, 18.45, 21.00 "Калейдаскоп".
07.50, 12.40 "Размаўляем па-беларуску".
08.00, 19.45 "Талаш". Серыял.
08.55 "Рэпартаж са свету раслін".
09.10 "Сорак першы". Маст.фільм.
10.40 "Ірына Алеграва. Маё жыццё – сцэна".
11.55 "Святло далёкай зоркі".
12.50 "Тарас Бульба". Серыял.
15.20 "Кіно і час".
16.00 "Час кіно".
16.10 "Парашуты на дрэвах". Маст.фільм.
18.20, 00.10 "Дыяблог".
19.05, 21.15 "Ці лёгка жанчынам забіваць?".
20.40 "Калыханка".
21.55 "Люстэрка для героя". Маст.фільм.

Беларусь 5
07.35, 18.50, 21.40 «PRO-спорт».
08.05, 18.55 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.50 «Овертайм».
10.20 Футбол. Чемпионат Беларуси. ФК «Слуцк»–«Крумкачы».
12.15 Теннис. «Ролан Гаррос».
14.20 Художественная гимнастика.
16.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. ½ финала. «Атлетико»–«Бавария».
20.40 «Спорт-кадр».
21.10 «Миссия «Рио».
21.50 Футбол. Лига Европы УЕФА. Финал.

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.20 «Время покажет».
17.00 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Схватка». Сериал.
22.55 «Города-герои». Минск».
00.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.30 «Дуэль разведок. Россия–США». «Иные. Мозг всемогущий».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Марьина роща». Сериал.
19.10, 20.50 «Аромат шиповника». Сериал.
21.55, 23.10 «Миндальный привкус любви». Сериал.

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
13.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Топтуны». Сериал.
15.00, 16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Пес». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30, 23.40 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.35 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Наше дело».
14.05 «Корабельные новости». Худ.фильм.
16.00 «Водить по-русски».
16.50 «Центральный регион».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Территория заблуждений».
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Простые вопросы».
23.20 «Автопанорама».
00.35 «Граница времени». Сериал.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Общий интерес».
09.30 «Северный ветер». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Бремя обеда».
13.45, 19.20 «Немного не в себе». Сериал.
15.30 «Дела семейные».
16.20, 02.15 «Народы России».
17.20 «Адвокатессы». Сериал.
21.05 «Внеземной». Худ.фильм.
22.55 «Пелагия и белый бульдог». Сериал.
23.55 «Слово за слово».
00.45 «Фокус-покус». Худ.фильм.
03.20 «Надежда». Сериал.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Учитель». Худ.фильм.
13.00 День славянской письменности и культуры. Прямая трансляция с Красной площади.
14.30 «Красуйся, град Петров!».
14.55, 16.00, 17.55, 20.45, 23.25 «Карамзин-250».
15.10 «Михаил Булгаков. Черный снег».
16.05 «Роботы среди нас».
17.00, 01.10 «Мировые сокровища».
17.15 «Острова».
18.00 П.И.Чайковский. Сочинения для скрипки с оркестром.
18.45 «Иосиф Бродский. Письмо в бутылке».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Искусственный отбор».
20.50 «Правила жизни».
21.20 «Игра в бисер».
22.00 «Наука без границ».
23.00 «Свидетели времени».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Картина». Сериал.
01.30 «Степан Макаров. Беспокойный адмирал».

Белсат
07.00, 07.50, 13.35, 14.25, 18.30, 19.30, 00.05-01.50 "Студыя «Белсат».
07.30, 14.05 "Асабісты капітал".
10.05 "Зоры не спяць".
10.35 "Кінаклуб": "Папуша".
10.50 "Папуша". Маст.фільм.
13.00, 17.55 "Людскія справы: сухоты – арышт без прысуду".
16.35 "Mad Men. Утрапёныя-4". Серыял.
17.25 "Эксперт".
19.00 "Два на два".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Друя". Рэпартаж.
22.00 "І-тым (E-team)". Дак.фільм.
23.25 "Гвардыя". Серыял.

СРЕДА, 25 МАЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.25 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.50 «Зона Х».
09.10, 22.05 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 «Гречанка». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 00.55 «Отец Матвей». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.10 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Актуальное интервью».
00.45 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05, 21.10 «Битва экстрасенсов. Третья мировая».
11.10, 17.50 «Воронины». Сериал.
12.20, 18.55 «Не родись красивой». Сериал.
14.25 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30, 00.40 «Пин-код».
16.10 «Закрытая школа». Сериал.
17.15 «Уличная магия».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.30 «Быть человеком». Сериал.

Беларусь 3
07.00 "Дабранак".
07.35, 12.05, 18.45, 21.00 "Калейдаскоп".
07.50 "Размаўляем па-беларуску".
08.00, 19.45 "Талаш". Серыял.
08.55 "Святыні Беларусі".
09.20 "Люстэрка для героя". Маст.фільм.
11.35 "Святло далёкай зоркі".
12.20 "Гамлет з Сузака, ці Мамая Кера". Маст. фільм.
13.45 "Гітара па крузе".
14.45 "Летнія ўражанні аб планеце Z". Маст. фільм.
17.00 "Маладосць мая...".
17.30 "Мы разам будзем заўсёды".
18.20, 23.35 "Дыяблог".
19.05, 21.15 "У ложку з ворагам".
20.40 "Калыханка".
21.55 "Царазабойца".

Беларусь 5
07.35, 19.15, 22.50 «PRO-спорт».
07.50, 23.00 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.35 «Спорт-кадр».
10.05 Художественная гимнастика.
12.40 «Миссия «Рио».
13.10 Теннис. «Ролан Гаррос».
15.15 Формула-Е. Гран-при Германии.
16.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. ¼ финала. «Вольфсбург»–«Реал».
18.25 «Козел про футбол».
18.45 «Слэм-данк».
19.25 Футбол. Чемпионат Беларуси.
21.25 Гандбол. Чемпионат Беларуси.

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.20 «Время покажет».
17.00 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Схватка». Сериал.
22.55 «Города-герои». Ленинград».
00.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.30 «Химия нашего тела. Витамины», «Приключения тела. Испытание бессонницей».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Марьина роща». Сериал.
19.10, 20.50 «Аромат шиповника». Сериал.
21.55, 23.10 «Миндальный привкус любви». Худ.фильм.
23.45 «Специальный корреспондент».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Топтуны». Сериал.
15.00, 16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Степные волки». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30, 23.00 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.35 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Территория заблуждений».
15.35 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Простые вопросы».
17.10 «Знай наших!».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Секретные территории».
22.00 «Смотреть всем!».
23.55 «Граница времени». Сериал.
01.20 «Бриллиантовые слезы».

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Медицинская правда».
09.30, 00.45 «Прости». Худ.фильм.
11.10 «Неземной». Худ.фильм.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Ой, мамочки!».
13.45 «Немного не в себе». Сериал.
15.30 «Дела семейные».
16.20, 02.15 «Народы России».
17.20 «Адвокатессы». Сериал.
19.20 «Я вернусь». Сериал.
21.05 «Поздняя любовь». Худ.фильм.
22.55 «Пелагия и белый бульдог». Сериал.
23.55 «Слово за слово».
03.05 «Надежда». Сериал.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 16.00, 20.45, 23.25 «Карамзин-250».
11.20 «Без вины виноватые». Худ.фильм.
12.55 «Эрмитаж».
13.20, 23.50 «Картина». Сериал.
14.40, 17.00, 19.00 «Мировые сокровища».
15.10 «Михаил Булгаков. Черный снег».
16.05, 22.00 «Правда о вкусе».
17.15 «Космический лис. Владимир Челомей».
18.00 С.Франк, Д.Шостакович. Сонаты для виолончели и фортепиано.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Абсолютный слух».
20.50 «85 лет Георгию Гречко. «Траектория судьбы».
21.20 «Власть факта. «История раскола».
23.00 «Свидетели времени». Док.сериал.
23.45 «Худсовет».
01.15 «Больше, чем любовь».

Белсат
07.00, 08.00, 13.00, 14.00, 18.30, 19.30, 00.25-02.10 "Студыя «Белсат».
07.25, 13.30 "Два на два".
10.05, 16.10 "Друя". Рэпартаж.
10.25, 16.25 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
10.50 "І-тым (E-team)". Дак.фільм.
12.15, 16.50 "Загадкі беларускай гісторыі": "Тарнова. Ад маёнтка да камуны".
12.30, 17.55 "Зоры не спяць".
17.10 "Форум".
19.00 "Маю права".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Прыват: наша багема".
22.10 "Невядомая Беларусь": "25". Дак. фільм.
23.05 "Эксперт".
23.40 "Сенсацыі ХХ стагоддзя". Серыял.

ЧЕТВЕРГ, 26 МАЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.25 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.45 «Зона Х».
08.50 Слово Митрополита Тадеуша Кондрусевича на праздник Пресвятого Тела и Крови Христа.
09.10, 22.05 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 «Гречанка». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 00.55 «Отец Матвей». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.05 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.40 «День спорта».

Беларусь 2
07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05, 21.10 «Битва экстрасенсов. Третья мировая».
11.20, 17.50 «Воронины». Сериал.
12.35, 19.00 «Не родись красивой». Сериал.
14.35 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30, 00.45 «Пин-код».
16.10 «Закрытая школа». Сериал.
17.20 «Уличная магия».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.30 «Быть человеком». Сериал.

Беларусь 3
07.00 "Дабранак".
07.35, 13.40, 18.45, 21.00 "Калейдаскоп".
07.50, 13.55 "Размовы пра духоўнае".
08.05 "Размаўляем па-беларуску".
08.10, 19.45 "Талаш". Серыял.
09.05 "Кінагерой. Век рускай містыфікацыі".
10.00 "Царазабойца".
11.40, 23.30 "Святло далёкай зоркі".
12.10 "Спадарожнік планеты Уран". Маст. фільм.
14.10 "Летнія ўражанні аб планеце Z". Маст. фільм.
16.25 "Сіла веры".
16.50 "Сэрцы чатырох". Маст.фільм.
18.20 "Навукаманія".
19.05, 21.15 "Славутыя спакуснікі".
20.40 "Калыханка".
21.55 "Па запалкі". Маст.фільм.

Беларусь 5
07.45, 19.00, 23.00 «PRO-спорт».
07.55, 19.10 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.40 «Слэм-данк».
10.10 Футбол. Чемпионат Беларуси.
12.00 Гандбол. Чемпионат Беларуси.
13.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. ¼ финала. «Атлетико»–«Барселона».
15.25 «Миссия «Рио».
15.55 Художественная гимнастика.
20.55 Теннис. «Ролан Гаррос».
23.15 «На пути к Евро-2016».

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.10, 16.20 «Время покажет».
17.00 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Надо разобраться».
21.30 «Патруль времени». Худ.фильм.
23.15 «Города-герои». Мурманск».
00.10 «На ночь глядя».
00.55 «Ночные новости».

РТР-Беларусь
07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.00 «Биохимия предательства».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Марьина роща». Сериал.
19.10, 20.50 «Аромат шиповника». Сериал.
21.55, 23.10 «Миндальный привкус любви». Сериал.
23.45 «Поединок».

НТВ-Беларусь
05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 «Москва. Три вокзала». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 22.10 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Топтуны». Сериал.
15.00, 16.20 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Степные волки». Сериал.
22.35 «Итоги дня».
23.05 «Морские дьяволы. Смерч». Сериал.

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30, 23.40 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.35 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Секретные территории».
15.35 «Водить по-русски».
16.05 «Добро пожаловаться».
16.50 «Минск и минчане».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Странное дело».
22.00 «Смотреть всем!».
23.00 «Простые вопросы».
23.20 «Автопанорама».
00.35 «Граница времени». Сериал.

Мир
06.00 «180 минут».
09.00 «Сделано в СССР».
09.30, 00.45 «Отель «У погибшего альпиниста». Худ.фильм.
11.10 «Поздняя любовь». Худ.фильм.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Бремя обеда».
13.45, 19.20 «Я вернусь». Сериал.
15.30 «Дела семейные».
16.20, 02.15 «Народы России».
17.20 «Адвокатессы». Сериал.
21.05 «Бумеранг». Худ.фильм.
22.55 «Пелагия и Белый бульдог». Сериал.
23.55 «Слово за слово».
03.05 «Надежда». Сериал.

Россия Культура
06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 14.45, 16.00, 20.45, 23.25 «Карамзин-250».
11.20 «Человек в футляре». Худ.фильм.
12.55 «Россия, любовь моя!».
13.20, 23.50 «Картина». Сериал.
14.50 «Балахонский манер».
15.10 «Михаил Булгаков. Черный снег».
16.05, 22.00 «Правда о цвете».
17.05 «Больше, чем любовь».
17.45 «Мировые сокровища».
18.00 А.Берг. Концерт для скрипки «Памяти ангела».
18.35 «Яхонтов».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Черные дыры. Белые пятна».
20.50 «Правила жизни».
21.15 «Культурная революция».
23.00 «Свидетели времени».
23.45 «Худсовет».
01.15 «Космический лис. Владимир Челомей».

Белсат
07.00, 07.50, 12.40, 13.35, 18.30, 19.30, 23.30-01.10 "Студыя «Белсат».
07.30, 13.15 "Маю права".
10.05, 15.45 "Прыват".
10.30, 16.10 "Сенсацыі ХХ стагоддзя". Серыял.
11.20 "Форум".
12.05, 17.50 "Мова нанова: марафоны".
12.25, 18.10 "Друя". Рэпартаж.
17.00 "Гвардыя". Серыял.
19.00 "Людскія справы: чыноўнік арыштаваны, але жыхарам не лягчэй".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Рэпартэр".
22.10 "Відзьмо-невідзьмо".
22.35 "Горад роспачы". Дак.фільм.

ЗНАЙ НАШИХ!

Рядом с Микеланджело

В Музее Ватикана открылась выставка белорусских икон XVII–XXI веков из коллекции Национального художественного музея

Для большинства итальянских зрителей белорусская икона – абсолютно новое и необычное явление. Тем более что кроме старинных досок XVII веков на выставку привезли произведения современного минского иконописца Андрея Павловича Жарова, представляющего иконописную мастерскую Минского епархиального управления.

Последний раз наши иконы демонстрировались в Италии в галереях Милана и Триеста в 2004–2005 годах. Теперь **31 икона и 2 чеканных оклада впервые демонстрируются в самом Ватикане, в 19-м зале Пинакотеки, в непосредственной близости от знаменитой Сикстинской капеллы с росписями Микеланджело.**

– Белорусские иконы не первый раз пересекают границу, но выставка в музее Ватикана далась нам с особыми волнениями, – рассказала Елена Карпенко, заведующая отделом древнебелорусского искусства Национального художественного музея. – Пришлось делать специальное выставочное оборудование – очень сложное и очень точное. То, что было в зале Ватикана, не подходило нашим иконам по размеру. Ну и вообще выставиться в таком месте – это как запустить космический корабль на Солнце.

Что ж, корабль запущен и успешно приземлился. Дальнюю дорогу белорусские иконы преодолели нормально. Это подтвердил и реставратор музея, который специально для этого прибыл в Рим накануне. Эта процедура – тщательный осмотр каждой доски – будет проведена и через месяц после закрытия выставки в Ватикане. Дружба дружбой, а шедевры любят, когда к ним проявляют повышенное внимание.

Елена МОЛОЧКО.

НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

У Ружанах – свой Las Vegas,

альбо Вяселле з удзелам Льва Сапегі

Забаўляльны бізнес прыйшоў у Ружанскі палацавы комплекс Сапегаў.

Лас-Вегас з'яўляецца адным з найбуйнейшых сусветных цэнтраў забаў і гульнявога бізнесу, дзе засяроджаны больш за 80 казіно і некалькі тысяч гульнявых павільёнаў. Выкарыстаць амерыканскія традыцыі вырашылі ў мястэчку Ружаны. Праграма, падрыхтаваная ў рамках акцыі "Ноч музеяў", называецца "Las Vegas".

Галоўнай разынкай свята стане вяселле ў стылі XVIII стагоддзя. Новай "сям'і" выдадуць пасведчанне аб шлюбе, завераная пячаткай роду Сапегаў.

Ва ўрачыстасцях абяцае ўзяць удзел і вялікі канцлер ВКЛ **Леў Сапега** з жонкай. Таксама гасцей палацавага комплексу чакае жывая класічная музыка ў выкананні камернага ансамбля "Веронія" са Слоніма, знаёмства з гісторыяй стварэння выцінанак і майстар-клас па сярэднявечных танцах.

Праграма, разлічаная на тры гадзіны, пачнецца 21 мая ў 17.00.

Кошт уваходнага квітка для дарослых – 50 тысяч, для дзяцей – 30 тысяч рублёў.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Жывы голас «палескай ластаўкі»

Выйшаў альбом з песнямі на словы Яўгеніі Янішчыц.

"Палеская ластаўка" – так калісьці назваў **Янішчыц** будучы народны паэт Беларусі **Ніл Гілевіч**. Ніл Сымонавіч быў адным з тых, хто дапамог студэнтцы з палескай глыбінкі. Нездарма першы паэтычны зборнік Янішчыц, які называўся "Снежныя грамніцы", выйшаў, калі аўтару споўнілася ўсяго 22 гады.

З часу трагічнай смерці Янішчыц, якая пры невядомых абставінах выпала з балкона ўласнай кватэры, прайшло ўжо 28 гадоў. Але пра творчасць паэтэсы не забываюць. Дзякуючы кампаніі "Будзьма беларусамі!" з'явіўся альбом "Матылёк". Ён уключае 28 песень барда **Таццяны Беланогай** на вершы Яўгеніі Янішчыц, унікальныя фотаздымкі з яе архіва, а таксама рарытэт – аўдыёзапісы 66 вершаў Янішчыц у аўтарскім выкананні з залатой калекцыі Белтэлерадыёкампаніі.

Дыск можна набыць у сталічных кнігарнях "Акадэмічная кніга" і "ЛогвінаЎ", у этнацэнтры "Рагна", праз інтэрнэт-краму knihi.by.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ПЯТНИЦА, 27 МАЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.30 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.10 **«След».** Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 20.00 **«Гречанка».** Сериал.
12.10, 16.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 00.00 **«Отец Матвей».** Сериал.
17.35 «Terra incognita. Беларусь неизвестная».
18.10 «Судьба гигантов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Наши».
21.55 **«М + Ж».** Худ.фильм.
23.45 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Битва экстрасенсов. Третья мировая».
11.20 **«Воронины».** Сериал.
12.30 **«Не родись красивой».** Сериал.
14.30 «Орел и решка. Шоппинг».
15.30, 00.20 «Пин-код».
16.15 **«Закрытая школа».** Сериал.
17.20 «Разрушители мифов».
18.25 «Я хочу это увидеть».
19.00 **«Супер 8».** Худ.фильм.
21.10 «Битва экстрасенсов. Апокалипсис».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.30 «Репортер».

Беларусь 3

07.00 “Дабраранак”.
07.35, 11.15, 18.30, 21.00 “Калейдаскоп”.
07.50 **“Талаш”.** Серыял.
08.45 “Сем заклінанняў. Таямніца бессмяротнасці”.
09.15 **“Па запалкі”.** Маст.фільм.
10.50, 00.15 “Святло далёкай зоркі”.
11.30 “Сіла веры”.
12.00, 21.55 **“Пакуль плывуць воблакі”.** Маст.фільм.
14.15 “Справы фамільныя”.
14.45 **“Спадарожнік планеты Уран”.** Маст. фільм.
16.15 “Славянскі базар-2014”.
18.00 “Камертон”.
18.45, 21.15 “Славутыя спакуснікі”.
19.30 **“Супраць цячэння”.** Маст.фільм.
20.40 “Калыханка”.

Беларусь 5

07.30, 19.00, 23.45 «PRO-спорт».
07.40 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
09.25 Футбол. Кубок Беларуси. Финал.
11.30, 13.25 Хоккей. Чемпионат мира.
15.15 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. ½ финала. «Бавария»–«Атлетико».
17.10 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. ½ финала. «Реал»–«Манчестер Сити».
19.10 «Пит-стоп».
19.40 «Фактор силы».
20.10 «Миссия «Рио».
20.40 «На пути к Евро-2016».
21.10 «Мир английской премьер-лиги».
21.40 Футбол. Товарищеский матч. Северная Ирландия–Беларусь.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.20 «Таблетка».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Время покажет».
16.20 **«Три плюс два».** Худ.фильм.
18.20 «Жди меня. Невероятные истории про жизнь».
18.55 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Шансон года».
22.55 «Что? Где? Когда?» в Беларуси».
00.00 «Легенды. Live».
00.40 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Вся Россия».
12.00 «Перемышль. Подвиг на границе».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 **«Марьина роща».** Сериал.
19.10, 20.50 **«Аромат шиповника».** Сериал.
21.50, 23.10 «Петросян-шоу».
23.50 **«Время собирать».** Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
09.00 **«Возвращение Мухтара».** Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.20 **«Москва. Три вокзала».** Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 **«Топтуны».** Сериал.
15.00, 16.20 **«Улицы разбитых фонарей».** Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «ЧП. Расследование».
20.10 **«Степные волки».** Сериал.
22.40 «Большинство».
00.15 **«Дознаватель».** Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Тайны Чапман».
09.30 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.35 **«Не ври мне!».** Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Странное дело».
15.40 «Водить по-русски».
16.10 «Автопанорама».
16.50 «Простые вопросы».
17.10 «Знай наших!».
18.35 «Такова судьба».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 **«Проснувшись в Рино».** Худ.фильм.
21.55 «Смотреть всем!».
23.00 **«От заката до рассвета-2: кровавые деньги из Техаса».** Худ.фильм.
00.30 «Звезды «Звездного дилижанса».

Мир

06.00 «180 минут».
09.00, 02.05 «Любимые актеры».
09.30, 00.20 **«Елки-палки».** Худ.фильм.
11.10 **«Бумеранг».** Худ.фильм.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Держись, шоубиз!».
13.45 **«Я вернусь».** Сериал.
15.30, 02.40 «Дела семейные».
16.20 **«Печатники. 2.0».** Худ.фильм.
16.50 «Секретные материалы».
17.20 **«Адвокатессы».** Сериал.
19.20 **«Осенние цветы».** Сериал.
23.10 **«Тайна железной двери».** Худ.фильм.
03.10 **«Свинарка и пастух».** Худ.фильм.
04.45 Мультфильмы.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.20 **«Валерий Чкалов».** Худ.фильм.
12.10, 14.40, 16.00, 20.55, 23.25 «Карамзин-250».
12.15 «Магия стекла».
12.25 «Хор Жарова».
12.55 «Письма из провинции».
13.20 **«Картина».** Сериал.
14.45, 19.10, 02.40 «Мировые сокровища».
15.10 «Михаил Булгаков. Черный снег».
16.05 «Царская ложа».
16.50 **«Случайные пассажиры».** Худ.фильм.
18.15 «Солисты Москвы» в Большом зале Берлинской филармонии.
19.45 «Смехоностальгия».
20.10, 01.55 «Искатели».
21.00 **«Белый снег России».** Худ.фильм.
22.30 «Линия жизни».
23.45 «Худсовет».
23.50 **«Конец дня».** Худ.фильм.
01.50 «Антонио Сальери».

Белсат

07.00, 08.00, 12.30, 13.30, 18.30, 19.30, 01.35-03.15 “Студыя “Белсат”.
07.30 “Людскія справы: медыцынская памылка – чалавечая подласць”.
10.15, 15.40 “Рэпартэр”.
10.40, 16.10 “Невядомая Беларусь”: “25”.
11.40, 17.05 “Горад роспачы”. Дак.фільм.
13.00 “Людскія справы: чыноўнік арыштаваны, але жыхарам не лягчэй”.
18.00 “Прыват”.
19.00 “Загадкі беларускай гісторыі: “Новы замак у Горадні. Сядзіба каралёў і сеймаў”.
19.15 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
21.00 “Аб’ектыў”.
21.40 “ПраСвет”.
22.15 “Барыс Нямцоў – забойства ў цені Крамля”. Дак.фільм.
23.10 **“Наркагандаль”.** Маст.фільм.

СУББОТА, 28 МАЯ

Беларусь 1

06.50 «Існасць».
07.20 **«Пороги».** Сериал.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 **«Сваты-3».** Сериал.
10.15 «50 рецептов первого».
11.10 «Дача».
11.45 «Наши».
12.10 «Здоровье».
13.05 **«Юмор на войне».** Худ.фильм.
13.35 **«Шесть соток счастья».** Худ.фильм.
15.15 «Краіна».
16.20 **«Поделись счастьем своим».** Сериал.
21.00 «Панорама».
21.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Финал. Прямая трансляция.
00.15 **«Невеста любой ценой».** Худ.фильм.
01.55 «День спорта».

Беларусь 2

07.05, 21.05 «Тэлебарометр».
07.10 **«Классная школа».** Сериал.
07.40 **«Счастливы вместе».** Сериал.
09.55 «Слишком много хвостов».
10.35 «Азбука вкуса».
11.10 **«Кто в доме хозяин?».** Сериал.
13.10 «Свадьба без баяна».
13.45 «Битва экстрасенсов. Апокалипсис».
15.55 «Копейка в копейку».
16.35 «Человек-невидимка».
17.45 **«Знакомство с родителями».** Худ. фильм.
19.45 «Удиви меня».
21.10 **«Дивергент-2: инсургент».** Худ.фильм.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.20 «Lady Блог».
23.55 **«Как я встретил вашу маму».** Сериал.
00.40 «Хочу в телевизор!».

Беларусь 3

07.45, 11.00, 16.00, 21.00 “Калейдаскоп”.
08.00, 14.50 **“Вячэрні лабірынт”.** Маст.фільм.
09.15 “Вялікай Перамогі салдаты”.
09.40 **“Жалезнае поле”.** Маст.фільм.
11.15 “Размаўляем па-беларуску”.
11.50 “Час кіно”.
12.00 **“Султан Бейбарс”.** Маст.фільм.
14.20 “Камертон”.
16.15 “Апаленыя ўладай”.
17.10 **“Ціхі цэнтр”.** Серыял.
20.40 “Калыханка”.
21.15 “Наступны прыпынак… Месяц”.
21.55 AC/DC. Канцэрт у Донінгтане.
23.40 “Бард-парад”.

Беларусь 5

07.50, 22.35 «PRO-спорт».
08.00 «Мир английской премьер-лиги».
08.30 «Пит-стоп».
09.00 «Фактор силы».
09.30 Футбол. Товарищеский матч. Северная Ирландия – Беларусь.
11.15, 22.45 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
13.05 Хоккей. Чемпионат мира.
15.00 «Овертайм».
15.30 Художественная гимнастика.
17.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
17.30 «Один шаг на пути к Олимпу». Гребля на байдарках и каноэ.
18.00 Теннис. «Ролан Гаррос».
20.00 Смешанные единоборства. Открытый чемпионат Беларуси.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.25 «Здоровье».
10.25 «Смак».
11.00 «Идеальный ремонт».
12.00 «Умницы и умники».
12.45 «Открытие Китая».
13.15 «Ольга Шукшина. «Если бы папа был жив…».
14.15 **«Не может быть!».** Худ.фильм.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Теория заговора».
17.20 «Удача в придачу!».
18.00 «Кто хочет стать миллионером?».
19.00 **«Инсайт».** Худ.фильм.
21.05 «Сегодня вечером».
22.35 **«Увлечение Стеллы».** Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.40 **«Пусть говорят».** Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.15 «Правила движения».
12.10 **«Время собирать».** Худ.фильм.
14.15 «Личное. Алексей Чумаков».
15.00 **«ХА!».** Маленькие комедии.
15.35 **«Вопреки всему».** Сериал.
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
21.00 **«Серебристый звон ручья».** Худ.фильм.
22.40 **«Долги совести».** Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

05.50 “Астропрогноз”.
05.55, 08.20 **«Супруги».** Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Кулинарный поединок».
09.25 «Врачебные тайны плюс».
10.25 «Главная дорога».
11.05 «Еда живая и мертвая».
12.00 «Квартирный вопрос».
13.10 «Высоцкая Life».
14.10 «Зеркало для героя».
15.05 **«Ржавчина».** Сериал.
16.20 **«Законы улиц».** Сериал.
18.10 «Следствие вели…».
19.00 «Центральное телевидение».
19.55 «Новые русские сенсации».
20.50 «Ты не поверишь!».
21.40 «Салтыков-Щедрин-шоу».
22.30 «Звонок».
23.00 **«Дознаватель».** Сериал.

СТВ

06.15 **«Студенты».** Сериал.
07.55 **«Проснувшись в Рино».** Худ.фильм.
09.30 «Части света».
10.05 «Пища богов».
11.00 «Минск и минчане».
11.35 **«Солдаты-11».** Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40, 01.25 **«Я служу на границе».** Худ. фильм.
15.20 «Водить по-русски».
15.50 «Большой город».
16.40 «Наше дело».
16.55 Концерт Михаила Задорнова.
17.35 **«Тень самурая».** Сериал.
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 **«Прощай, детка, прощай».** Худ.фильм.
22.10 **«Вкус убийства».** Сериал.

Мир

06.00 **«Ёлки-палки».** Худ.фильм.
07.30 «Союзники».
08.00, 03.15 Мультфильмы.
08.30 «Медицинская правда».
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Нет проблем».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Сделано в СССР».
10.45, 23.15 **«Формула любви».** Худ.фильм.
12.30 «Бремя обеда».
13.00 **«Воссоединение семейки Аддамс».** Худ.фильм.
14.45 **«Тайна железной двери».** Худ.фильм.
16.15 **«Отчаянные домохозяйки».** Сериал.
21.05 «Держись, шоубиз!».
21.30 **«На крючке».** Худ.фильм.
00.55 «Диаспоры».
01.25 **«Волга-Волга».** Худ.фильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Библейский сюжет».
10.30, 17.30, 23.40 «Карамзин-250».
10.35 **«Случайные пассажиры».** Худ.фильм.
11.55 «Пряничный домик».
12.25 «Нефронтовые заметки».
12.50 М.Мусоргский. «Ночь на Лысой горе».
13.35 «На краю земли российской».
14.45 **«Белый снег России».** Худ.фильм.
16.15 «Тайна архива Ходасевича. Рассказ Сони Богатыревой».
17.00 «Новости культуры».
17.35, 01.15 «Табу. Последний шаман».
18.00 **«В четверг и больше никогда».** Худ. фильм.
19.30 «Больше, чем любовь».
20.10 «Романтика романса». Шлягеры 60-х.
21.10 **«Скромное обаяние буржуазии».** Худ. фильм.
23.00 «Белая студия».
23.45 **«Очередной рейс».** Худ.фильм.
01.45 «Сизый голубочек». Мультфильм для взрослых.
01.55 «Искатели».
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00, 08.00, 00.20 “Студыя “Белсат”.
07.30 “Загадкі беларускай гісторыі”: “Новы замак у Горадні. Сядзіба каралёў і сеймаў”.
07.45 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
10.10, 16.35, 00.30 “ПраСвет”.
10.45 “Прыгоды Ціўкі”. Мультсерыял.
11.05 “Таямніца шыфра Марабу”. Мультсерыял.
11.15 **“Тры шалёныя нулі”.** Серыял.
11.40 “Два на два”.
12.10 “Асабісты капітал”.
12.30, 02.30-03.20 **“Mad Men. Утрапёныя-4”.** Серыял.
13.20 **“Наркагандаль”.** Маст.фільм.
15.45 “Вандруючы ўздоўж Вялікага мура”. Дак.фільм.
17.10, 01.05 “Барыс Нямцоў – забойства ў цені Крамля”. Дак.фільм.
18.05 “Рэпартэр”.
18.30 “Над Нёмнам”.
18.45 **“Сенсацыі ХХ стагоддзя”.** Серыял.
19.35 **“Гвардыя”.** Серыял.
20.20 “Зона “Свабоды”.
21.00 “Аб’ектыў”.
21.10 “Расія і я: Арнальд Руйтэль, Эстонія”.
22.05 **“Ганна Карэніна”.** Маст.фільм.
23.50 “Відзьмо-невідзьмо”.
02.00 “Зоры не спяць”.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 29 МАЯ

Беларусь 1

06.50 **«Пороги».** Сериал.
08.30 «Народное утро».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.40 **«Сваты-3».** Сериал.
10.50 «50 рецептов первого».
11.45 «Наши».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 **«М + Ж».** Худ.фильм.
14.20 «Коробка передач».
15.15 «Твой город».
15.30 «Вокруг планеты».
16.20 «Зона Х. Итоги недели».
17.00 **«Незабудки».** Сериал.
20.35 «Навіны надвор’я».
21.00 «Главный эфир».
22.10 «Клуб редакторов».
22.50 **«Шесть соток счастья».** Сериал.

Беларусь 2

07.00, 21.10 «Тэлебарометр».
07.05 **«Классная школа».** Сериал.
07.35 **«Кто в доме хозяин?».** Сериал.
09.35 «Орел и решка. Шоппинг».
10.40 «Универ-шеф».
11.20 «Ваше лото», «Пятерочка».
11.50 «Понять и обезвредить».
12.25 **«Счастливы вместе».** Сериал.
14.45 **«Знакомство с родителями».** Худ. фильм.
16.45 **«Супер 8».** Худ.фильм.
18.50 **«Дивергент-2: инсургент».** Худ.фильм.
20.55 «Хочу в телевизор!».
21.45 «Кипяток».
22.05 “Спортлото 5 из 36”, “КЕНО”.
22.10 **«Обмани меня».** Сериал.
23.05 **«Кости».** Сериал.

Беларусь 3

08.00, 11.25, 17.00, 21.00 “Калейдаскоп”.
08.15, 19.30 **“За цудоўных дам!”.** Маст. фільм.
09.25 “Бард-парад”.
10.05 “Наперад у мінулае”.
10.30 “Сто песень для Беларусі”.
11.40 “Музеі Беларусі”.
12.10 “Святыні Беларусі”.
12.35 “Апаленыя ўладай”.
13.30 **“Ціхі цэнтр”.** Серыял.
17.15 **“Чалавек з бульвара Капуцынаў”.** Маст.фільм.
18.50 “Кіно і час”.
20.40 “Калыханка”.
21.15 “Аляксандр Малінін. Голас душы”.
22.35 **“Альбер Камю”.** Маст.фільм.

Беларусь 5

07.45, 22.15 «PRO-спорт».
07.55 Хоккей. Чемпионат мира.
09.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Финал.
12.15, 22.25 Баскетбол. НБА. Плей-офф.
14.10 Теннис. «Ролан Гаррос».
16.15 «Хоккей для всех».
16.55 Мини-футбол. Чемпионат Беларуси. Финал.
18.35 «Один шаг на пути к Олимпу». Художественная гимнастика.
19.10 Художественная гимнастика.
21.45 «Овертайм».

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.35 «Непутевые заметки».
09.55 «Пока все дома».
10.45 «Фазенда».
11.20 «Угадай мелодию».
11.55 «Я боюсь, что меня разлюбят. Андрей Миронов».
12.55 «Гости по воскресеньям».
13.55 «Романовы».
16.15 «Новости спорта».
16.20 Юбилейный вечер Валерия и Константина Меладзе.
18.00 «Без страховки».
20.00 «Контуры».
21.05 «Аффтар жжот».
22.05 «Что? Где? Когда?». Летняя серия игр.
23.10 **«Любовь в космосе».** Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.45 **«Долги совести».** Худ.фильм.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.15 «Сам себе режиссер».
12.05 «Смехопанорама».
12.40 «Утренняя почта».
13.20 **«ХА!».** Маленькие комедии.
14.15 «Смеяться разрешается».
15.15, 22.30 **«Подари мне воскресенье».** Сериал.
21.30 «Что происходит».
23.50 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 08.20 **«Супруги».** Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Едим дома».
10.25 «Первая передача».
11.05 «Чудо техники».
12.00 «Дачный ответ».
13.05 «НашПотребНадзор. Не дай себя обмануть».
14.15 «Поедем, поедим!».
15.05 **«Ржавчина».** Сериал.
16.20 **«Законы улиц».** Сериал.
18.10 «Следствие вели…».
19.00 «Акценты недели».
19.45 «Поздняков».
20.00 **«Ниоткуда с любовью, или Веселые похороны».** Худ.фильм.
22.15 «Юля Абдулова. Моя исповедь».
23.10 **«Дознаватель».** Сериал.

СТВ

06.00 **«Студенты».** Сериал.
07.40 «Добро пожаловаться».
08.05, 17.05 «Автопанорама».
08.30 «Самая полезная программа».
09.30 **«Прорыв».** Худ.фильм.
11.00 «Большой завтрак».
11.40 **«Солдаты-12».** Сериал.
13.30, 16.30 «24 часа».
13.40, 01.20 **«Зимний вечер в Гаграх».** Худ. фильм.
15.25 Концерт Михаила Задорнова.
16.00 «Центральный регион».
16.50 «Наше дело».
17.35 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
20.25 **«Доказательство».** Худ.фильм.
22.10 «Ложная история». Документальный спецпроект.
23.50 «Соль». Музыкальное шоу Захара Прилепина.

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.15 «Путеводитель».
06.30 Мультфильмы.
09.00 «Культпросвет».
09.30, 03.50 «Почему я?».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 **«Осенние цветы».** Сериал.
13.45 «Держись, шоубиз!».
14.15 **«Сказка. Есть».** Худ.фильм.
16.15, 22.15 **«Страсти по Чапаю».** Сериал.
21.00 «Вместе».
23.15 **«Отчаянные домохозяйки».** Сериал.
04.15 **«Моя любовь».** Худ.фильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 **«Очередной рейс».** Худ.фильм.
12.05, 16.20, 22.55 «Карамзин-250».
12.10 «Легенды мирового кино».
12.40 «Россия, любовь моя!».
13.10 «Кто там…».
13.40, 23.55 «Птичий рай. Аггельский национальный парк».
14.40 «Что делать?».
15.25 **«Шведская спичка».** Худ.фильм.
16.25 «Пешком…».
16.55, 01.55 «Искатели».
17.45 «Хрустальный бал «Хрустальной Турандот». Бенефис А.Ширвиндта.
19.10 День славянской письменности и культуры. Концерт на Красной площади.
20.45 «Кино о кино».
21.25 **«Плюмбум, или Опасная игра».** Худ. фильм.
23.00 «Ближний круг Дмитрия Крымова».
00.55 «Только классика».
01.40 «Прежде мы были птицами». Мультфильм для взрослых.
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00 “Студыя «Белсат».
07.10 “ПраСвет”.
07.45, 10.40 “Прыгоды Ціўкі”. Мультсерыял.
08.05 “Таямніца шыфра Марабу”. Мультсерыял.
08.25 “Зона “Свабоды”.
09.00 “Маю права”.
09.25 “Над Нёмнам”.
09.40 “Два на два”.
10.15 “Рэпартэр”.
11.00 “Сцэны жыцця цмокаў”. Мультсерыял.
11.30 **“Тры шалёныя нулі”.** Серыял.
11.55 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
12.05 “Друя”. Рэпартаж.
12.25, 00.45-01.30 **“Mad Men. Утрапёныя-4”.** Серыял.
13.15 “Мае рэчы”. Дак.фільм.
14.10 **“Гвардыя”.** Серыял.
14.55 “Расія і я: Арнальд Руйтэль, Эстонія”.
15.50 “Людскія справы: чыноўнік арыштаваны, але жыхарам не лягчэй”.
16.20 **“Ганна Карэніна”.** Маст.фільм.
18.10 “Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча”.
18.35 “Мова нанова: як правільна старэць?”.
19.00 “Эксперт”.
19.30 “Невядомая Беларусь”: “Палігон”. Дак. фільм.
20.20 “Серыйныя забойствы ў краіне Пуціна”. Дак.фільм.
21.15 “Кінаклуб”: “Два жыцці”.
21.25 **“Два жыцці”.** Маст.фільм.
23.05 “Вандруючы ўздоўж Вялікага мура”. Дак.фільм.
00.00 **“Сенсацыі ХХ стагоддзя”.** Серыял.

ЛЮБОПЫТНО

О красной икре

Ее выбрасывали вместе с требухой

Еще сто лет назад некоторые народы Камчатки, Сахалина и Курильского архипелага выбрасывали красную икру вместе с рыбьей требухой, так как она быстро портилась, приводя к отравлениям. Засаливать ее стали лишь в конце XIX века.

Дуньте, чтобы определить качество

Качество красной икры можно определить простым способом: на плоскую сухую тарелку нужно положить несколько икринок, а затем подуть на них. Если икринки прилипли к тарелке – икра плохая, а если бодро покатились – хорошая.

Еда для долгих лет и крепкой памяти

Ученые утверждают, что люди, хотя бы раз в неделю употребляющие красную икру, отличаются хорошими умственными способностями даже в весьма почтенном возрасте, а живут они в среднем на 7–10 лет дольше.

Белок не чета мясному

Красная икра на 30% состоит из высококачественного белка, который легко усваивается организмом, именно поэтому ее рекомендуют употреблять ослабленным и тяжелобольным людям. Икра быстро восстанавливает силы и помогает набрать вес.

Сушили, пока не додумались солить

Красная икра была одним из самых дешевых продуктов питания дальневосточных рыбаков. Они ее готовили сразу после добычи и сушили (вялили) про запас.

Красная икра по-шаляпински

Федор Шаляпин очень любил икру и употреблял ее чуть ли не каждый день. Ел он ее с большим удовольствием, просто накладывая ложкой на бутерброд из белого хлеба со сливочным маслом, а запивал водкой. С точки зрения современных медиков такая еда не улучшает, а портит здоровье, чрезмерно нагружая печень и поджелудочную железу.

Высококалорийное, но диетическое блюдо

Интересно, что красная икра относится к диетическим блюдам, так как в ней много полезных веществ, хотя она и содержит 250 килокалорий в 100 граммах. Все просто: в таком количестве красную икру никто не ест. А от одной столовой ложки икры вреда не будет, только польза.

Икра икре рознь

Говоря «красная икра», многие думают, что это один-единственный продукт. На самом деле существует икра:

– кеты (имеет самые крупные икринки – до 9 мм, желто-оранжевого цвета);
– горбуши (размер икринок 3–5 мм, темно-оранжевого цвета);
– нерки (размер 3–4 мм, имеет очень насыщенный красный цвет, горьковатая);
– кижуча (размер 3–4 мм, красного цвета);
– чавычи (размер 2–3 мм, красного цвета, острая);
– симы (размер 2–3 мм, темно красного цвета, вкусная).

Ешьте икру ложками!

В красной икре есть практически все необходимые для человека вещества. Если питаться только красной икрой, то достаточно было бы съедать ее лишь 200 граммов в неделю.

Известный афродизиак

Красная икра – еда молодоженов. Она повышает уровень серотонина в крови (гормона радости), насыщает организм полиненасыщенными жирными кислотами, повышает потенцию и способствует благоприятному началу беременности.

Тот самый Оливье

Самый первый салат, приготовленный Люсьеном Оливье, в числе прочих компонентов содержал мясо рябчиков и красную икру.

Ханская пища

В 1240 году летописцы хана Батыя сделали запись о том, что к столу хана подается красная икра, которая ему очень нравится. Как икра была приготовлена, они не указали.

Беспристрастная статистика

На мировом рынке каждый год продается около миллиона тонн красной икры. Получается, что в среднем на каждого жителя планеты от новорожденного до глубокого старца каждый год приходится по 200 граммов этого деликатеса.

Кто хоть раз попробовал…

Из 10 человек, впервые попробовавших красную икру, одному она не понравится совсем, шесть станут покупать ее по праздникам, а три – при любой возможности.

Мал золотник, да дорог

Красная икра тем вкуснее, чем мельче ее размер и насыщеннее цвет. Однако это дело на любителя.

Про холестерин

Красная икра – рекордсмен по содержанию холестерина (300 мг в 100 граммах), однако она же содержит лецитин и полиненасыщенные жирные кислоты, поэтому холестерин получается «полезным».

Полезные свойства красной икры:
– укрепляет иммунитет;
– улучшает кровообращение;
– повышает гемоглобин;
– укрепляет сердечно-сосудистую систему;
– борется с эндокринными нарушениями;
– предотвращает развитие атеросклероза.

Но есть ли у деликатеса противопоказания и всем ли его можно употреблять? На самом деле он может быть даже вредным, если не следить за количеством съеденного. Но это объясняется не столько самим продуктом, сколько содержанием в нем соли. Поэтому нежелательно в день съедать более 4–6 чайных ложек.

От редакции

Больше всего нам не хотелось бы, чтобы эта публикация вызвала у читателей негативный резонанс. Понятно, что при мизерных зарплатах и пенсиях каждый день икру есть не будешь.

Но трудно отрицать, что красная икра – продукт ценный и полезный. Остается надеяться на то, что белорусы когда-нибудь смогут не экономить на своем здоровье.

ГО-ОЛ!

Як «Крумкачы» задзяўблі «Дынама»

Дэбютант вышэйшай лігі, які яшчэ зусім нядаўна лічыўся паўаматарскай камандай, сёння ставіць на калені футбольных аўтарытэтаў.

У мінулым нумары мы паведамлялі пра сенсацыйную перамогу сталічных “Крумкачоў”, якія ў гасцях выйгралі ў бронзавага прызёра апошняга чэмпіянату Беларусі – салігорскага “Шахцёра”. На чарзе быў матч 8-га тура з мінскім “Дынама”.

Па-першае, на стадыёне назіраўся аншлаг, і нават некаторыя вядомыя госці (як той жа футбаліст Аляксандр Глеб) вымушаны былі стаяць у праходзе. Па-другое, тыя балельшчыкі “Крумкачоў”, якія прыйшлі падтрымаць сваю каманду, не пашкадавалі, бо ўжо на 16-й хвіліне гульні іх каманда выйгравала з лікам 2:0. Увогуле ж “Крумкі” (як ласкава кажуць прыхільнікі) забілі ў матчы 5 мячоў – адзін у свае вароты і чатыры ў чужыя. 4:1 – бліскучая перамога дэбютанта над мэтрам беларускага футбола!

“*Нам не хапае падтрымкі Чыжа*”, – заявіў пасля гульні галоўны трэнер “Дынама” **Вук Рашавіч.**

Дарэчы, бізнесмен і гаспадар сталічнага “Дынама” Юрый Чыж, які зараз знаходзіцца ў следчым ізалятары, меў звычку мяняць настаўнікаў каманды ў маі. З СІЗА гэта складаней зрабіць, але пры вялікім жаданні і такое магчыма.

Тым часам “Крумкачы” набралі ўжо 14 ачкоў і ў турнірнай табліцы ідуць на 2-м месцы, саступаючы першае толькі чэмпіёну – барысаўскаму БАТЭ.

Алесь СІВЫ.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 16038

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 16.05.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25 120 экз. Заказ № 1720